

RE-CITY

PLATAFORMA INTERNACIONAL
PER A LA SOSTENIBILITAT SOCIAL

09/19

RELATORIES COMBATRE LES DESIGUALTATS

“PER QUÈ ENS PREOCUPA LA DESIGUALTAT”

SESSIÓ AMB **ANDREW WILLIAMS**
I PAULA CASAL.

DOCUMENT PUBLICAT EN EL PROGRAMA D'ECONOMIA QUE REP EL SUPORT DE:

Obra Social "la Caixa"

Sessió amb Paula Casal i Andrew Williams

9 de novembre de 2018

Índex

1. Teories sobre el concepte de desigualtat.....	4
L'Utilitarisme.....	4
El principi de la suficiència.....	4
El principi de la Prioritat.....	6
L'Igualitarisme.....	7
2. El paper de les institucions en la desigualtat.....	9
El paper de les institucions a la lluita contra la desigualtat.....	9
Els béns necessaris i béns opcionals.....	10
La igualtat en les democràcies.....	11
Les oportunitats laborals i la desigualtat.....	13
Conclusions.....	14
3. La justícia Econòmica i la filosofia política.....	15
Introducció.....	15
Teoria de John Rawls.....	15
Teoria de Ronald Dworkin.....	16
Críriques a la teoria de Rawls.....	19
4. La desigualtat del cicle de la vida.....	21
<i>Fer justícia entre els diferents grups d'edat.....</i>	21
5. La importància de la informació en les desigualtats.....	26
Informació simètrica i asimètrica.....	28
6. La igualtat, esperança de vida i gènere – Paula Casal.....	31
La diferencia d'esperança de vida: Una injustícia?.....	31

Crítica de Paula Casal a la visió de Van Parijs	32
Rols de Gènere.....	32
Riscos Ocupacionals.....	33
La desigualtat d'origen biològic	35
Els éssers humans.....	36
El Raonament de Dworkin sobre les desigualtats biològiques	38
És una major esperança de vida –un avantatge o un desavantatge?.....	39
A què es deu que les diferències d'esperança de vida entre gèneres s'hagi anat reduint?.....	40
7. Bibliografia	48

1. Teories sobre el concepte de desigualtat

La desigualtat social i econòmica és la diferència que existeix en la distribució de béns, ingressos i rendes en un grup social, una societat, un país o entre països. Hi ha diferents teories que presenten perspectives diferents pel concepte de desigualtat i com afrontar-la. Hi ha quatre perspectives en particular que Paula Casal considera 4 perspectives essencials que expliquen diferents punts de vista que es poden tenir sobre la desigualtat: Utilitarisme, suficiència, el principi de prioritat i principi de la igualtat.

L'Utilitarisme

L'utilitarisme és una teoria ètica que promou les accions que maximitzen la felicitat i el benestar pel nombre més gran de persones (Alcoberro 2019). Peter Singer, un filòsof utilitarista australià, considera que l'utilitarisme tendeix a la igualtat (Singer 2015), distribuint més recursos dels rics als pobres és la utilitat dels pobres augmenta i això acabarà comportant la igualtat (Singer 2015). El filòsof també argumenta que donar part dels ingressos a caritat pot ajudar a salvar vides, essent un bon ús dels diners, ja que aporta a persones en extrema pobresa molta més felicitat que la mateixa donació aportaria a persones relativament benestants. (Singer 2015)

Malgrat això, tot i que els utilitaris defensen la idea que els individus poden ser receptors d'utilitat, no tenen en compte la situació personal i els desavantatges que aquests pateixen a la vida. Per tant sorgeix un problema de cost-oportunitat perquè en realitat moltes persones es poden veure obligades, donada la seva situació, a dedicar recursos en un àmbit, tot negant la utilitat que podria aportar la dedicació dels recursos en un altre. Els utilitaris consideren que estem moralment obligats a maximitzar el plaer sobre dolor, i per tant entenen que hi hagi una simetria entre felicitat i dolor: un increment positiu a la facilitat és una reducció de patiment, quan son iguals en magnitud, són iguals en valor moral.

El principi de la suficiència

El principi de la suficiència considera que el més important és assegurar els recursos suficients per tothom. A diferència del l'utilitarisme, el principi de la suficiència distingeix entre dolor i plaer de forma asimètrica. Karl Popper, filòsof austríac, considera que el desig de reduir el sofriment és més urgent que la promoció de felicitat (Zalta 2018), i fins i tot, alguns afegirien que

és més urgent reduir el patiment de més intensitat que el patiment de menys intensitat. Aleshores, els que defensen aquest principi els interessa cercar la protecció mínima per inhibir el patiment. El que els preocupa al *suficientistes* del contrast entre rics ostentosos i pobres en patiment, no és la diferència de recursos entre uns i altres sinó la manca de recursos que la persona pobre experimenta que està per sota d'un llindar. Per tant, els que defensen el principi de la suficiència consideren que la pobresa és dolenta i que caldria reduir-la i/o acabar amb aquesta. Malgrat això, aquesta teoria presenta tres problemes segons Paula Casal:

1. El primer problema és que establir un llindar és massa arbitrari per discernir on comença la pobresa, ja que es fa difícil saber quina quantitat és suficient per a cada individu. Per exemple, si pensem en la quantitat mínima de diners que cal tenir per poder viure a la ciutat de Barcelona, els habitants de Barcelona tindran percepcions diferents del que és “tenir-ne suficient”. No obstant això, sembla que hi ha un conjunt de benestar i per tant, establir un llindar en un punt concret sembla arbitrari i una decisió poc precisa: És a dir, perquè no 5 euros en comptes de 960?
2. El segon problema és que en funció d'on estableixes el llindar de la *suficiència*, certes afirmacions dels defensors del principi de *suficiència* semblen més o menys plausibles. Si no tenim en compte la modèstia, aleshores semblaria que és molt urgent posar els individus per sobre d'un llindar establert concret. A més, això implica que les desigualtats per sobre d'aquest llindar poden no ser tingudes en compte. Per tant, si fem servir un llindar modest, és més fàcil explicar que la gent ha escapat de la pobresa, però és més difícil explicar la desigualtat en si mateixa. En canvi, si el llindar deixa de ser modest i passa a ser ambiciós, la dificultat apareix en justificar la idea que tothom hauria d'estar per sobre d'aquest llindar. Tanmateix, si posem un llindar molt alt, també sembla que les desigualtats per sobre del llindar no són tan grans, tot contribuint a la percepció que tothom té suficients diners per viure. Quin és un bon argument per dir que és molt important ajudar a fer que tots els individus visquin per sobre d'un llindar més alt? És en aquest punt on els *suficientistes* no són precisos, perquè se'ls hi demana un llindar molt precís i per tant, poden afirmar la validesa de certs arguments a expenses d'altres.
3. El tercer problema fa referència al pensament que les diferències entre els rics no són importants. Per exemple, quan una parella de persones benestants se separa, com es fa la repartició dels béns maritals? Seria injust donar-ho tot a una persona pel fet que aquesta ja

disposa d'una bona situació? En aquest sentit, aquells que defensen el principi de la suficiència argumenten que la comparació no és important. Un altre argument similar és que donar menjar a algú que passa gana té molta més importància moral envers donar menjar algú que de fet no està passant gana. Tanmateix, la naturalesa d'aquest problema és diferent. D'aquí s'origina el principi moral que diu que és molt més important beneficiar aquells que estan més malament envers aquells que estan relativament millor.

El principi de la Prioritat

Per entendre el principi de la prioritat, ens podem imaginar que som en una ONG i hem de decidir entre dos camps de refugiats hipotètics per destinar la nostra ajuda. Per prendre la decisió podríem considerar que el fet d'estar en una zona de guerra els fa estar en pitjors condicions però així i tot és més difícil ajudar-los, donat que els recursos no els arribarien o potser els farien servir per comprar més armes. Per tant, cal pensar fins a quin punt els volem beneficiar i quantes persones hi ha en aquest camp envers el nombre, potser més elevat, de persones que estan en un altre amb una situació menys compromesa.

A diferència del concepte de "*prioritat*", els utilitaris pensen en termes de números i beneficis però no tenen en compte la situació inicial de les persones, és a dir com de malament estan aquestes persones. Però des de la perspectiva del concepte de la prioritat som capaços d'explicar totes les intuïcions que defensen el principi de la suficiència sobre la manca d'importància de la desigualtat un cop les persones estan suficientment bé.

Però en canvi una de les idees bàsiques del concepte de prioritat és que donar molts beneficis a molts individus que estiguin pitjor és més important que donar beneficis als més benestants. En aquest sentit no ens hauria d'amoïnar els beneficis que pugui rebre una persona famosa del seu divorci envers la situació que pateix gent més pobre com en determinats països de l'Àfrica. Els *suficientistes* no poden invocar aquests arguments.

La teoria de "*prioritats*" també presenta certs problemes que indica el filòsof americà T.M Scanlon (Scanlon 2000). El més rellevant és plantejar-se a qui cal atorgar la prioritat i per tant a qui cal repartir el benefici. Aquest dilema es presenta en l'exemple següent: tenim un gran nombre de persones mirant un partit de futbol mentre que en una sala hi ha una persona rebent descàrregues elèctriques molt doloroses. Aleshores, podríem pensar que caldria rescatar aquesta persona pel simple fet està per sota d'un llindar i a més en patiment. Si pensem que aquesta persona ha de ser rescatada, entrem en conflicte amb les persones que estan mirant el partit, donat que salvar aquesta

persona inclou aturar el partit i fer un esforç col·lectiu. Per tant, els espectadors del partit experimentarien una forta frustració. Scanlon diria essent que sabent que hi ha tanta gent que està mirant i gaudint del partit de futbol, aleshores s'hauria de deixar que la persona que rebí les descàrregues i segueixi patint. No obstant això, podríem entendre que pels espectadors, individualment, això seria horrible i podrien preferir que la persona que rep les descàrregues, les hauria de deixar de rebre a canvi de parar el partit. Però tenint en compte el benestar de la majoria, hauríem de seguir acceptant el patiment de la persona. En aquest punt, els prioritaris tenen un dilema, és a dir a qui cal atorgar la prioritat i per tant repartir el benefici. De fet els individus poden canviar les seves prioritats i voler salvar la persona torturada. Però si augmenta la majoria d'espectadors que vol seguir veient el partit, la persona torturada seguiria patint. Finalment, podem concloure que els utilitaris tenen un punt de vista comparatiu i són els que diuen que no està bé que una persona estigui patint quan una altra persona està molt bé, envers els que donen preferència a les prioritats.

L'Igualitarisme

Fent una repartició de beneficis, des del punt de vista igualitari, no podem saber si aquesta distribució té una raó de ser. És a dir si una persona té poc per què li és convenient tenir poc o realment té poc i necessita més. Això en un model no ho podem determinar i és l'enigma que els igualitaris volen resoldre. Perquè, si tenim una distribució desigual, quin és l'argument d'aquesta distribució? Per exemple, per què a les dones se'ls paga menys que als homes per fer la mateixa feina?

L'igualitarisme instrumental ens diu que no ens hauríem de centrar en l'arbitrarietat de la igualtat o buscar quins són els motius darrere la desigualtat, simplement es centra en els efectes. És a dir, intenta establir arguments que puguin ser aplicats a persones que són molt riques. Per tant, l'extrema igualtat, podria comportar risc de pobresa. (Arneson 2013)

Molts economistes han identificat mecanismes que indiquen que la desigualtat comporta altres problemes socials. Un cas és l'augment de malalties tant de la salut física com mental. Aquestes malalties empitjoren quan la taxa de desigualtat és alta. A més hi ha un estudi que demostra la relació entre els embarassos en els adolescents i l'obesitat en el Regne Unit. Les conclusions diuen que a causa de l'absència de canvi en el nivell de desigualtat, el nombre d'embarassos s'incrementa, i també el nivell d'obesitat. Un altre cas és un augment de la violència, juntament amb la taxa d'empresonaments, els delictes i el consum de drogues. Pel que fa a la situació dels nens, aquesta està

alterada pels nivells de desigualtat. Per exemple, la qualitat de l'educació és pitjor quan la desigualtat és molt alta i hi ha més casos d'abandonament, d'abusos o maltractaments d'infants.

Fins hi tot podem parlar de la confiança, per això hem trobat que s'han fet preguntes a habitants de països amb més desigualtat, com per exemple, si posen cademat a la bicicleta o si deixen la porta de casa oberta. En les societats menys igualitàries hi ha menys sensació de cooperació, fins i tot en un mateix barri. A més s'hi observa més contaminació, menys reciclatge i més residus. Per altra banda, les persones pobres, que no són propietàries de les seves llars i no poden invertir a millorar l'aïllament tèrmic per estalviar més electricitat o calefacció.

Pel que fa als països on hi ha més igualtat, el nivell de confiança és diferent. Malgrat això, les persones que tenen més riquesa tendeixen a consumir més i a malbaratar els recursos, per què són rics i no s'han de preocupar per estalviar-los i duen a terme activitats que generen més consum energètic. Això succeeix en l'àmbit global i en l'àmbit local i existeix una correlació. Malgrat això, els economistes Wilkinson i Pickett destaquen a través dels seus estudis que no sempre el fet que tenir més diners et fa més feliç (Wilkinson and Pickett 2010). Ells apunten que existeix una correlació entre el teu nivell d'ingressos i adonar-te de les millores que tenen succeeixen a la teva vida. Aleshores, argumenten que normalment s'arriba a un punt, situat als 60.000 € anuals, on més la de felicitat dels individus no millora, malgrat l'increment de poder adquisitiu.

2. El paper de les institucions en la desigualtat

El paper de les institucions a la lluita contra la desigualtat

L'apartat anterior introduïa els principis que podrien guiar el disseny de les institucions bàsiques, com els sistemes legals, de drets o de propietat. Les institucions són essencials per determinar el nivell d'igualtat i desigualtat social, ja que s'encarreguen de produir i distribuir diversos tipus de béns. En altres paraules, no ens haurien de preocupar només la producció de béns sinó també la com es distribueixen a la societat.

Depèn de per a quins principis es guien les institucions públiques (utilitarisme, suficiència, prioritat o igualitarisme) les decisions de distribució poden tenir un impacte molt diferent. Els principis de suficiència i prioritat suggereixen que tenim motius per garantir un llindar on tothom en té suficients béns que cobreixin les necessitats bàsiques. A partir d'aquests principis és important que des de les institucions es produeixi la distribució de béns mínims per a tothom, fins i tot si produeixen una suma total de benestar reduïda. Aquests principis també impliquen que es redueixen els motius de donar certs béns a aquells individus que ja en gaudeixin. És a dir, que si s'ha d'escollir per distribuir béns entre les persones que en tenen més i les persones que en tenen menys, la tendència seria donar més a aquells que en tenen menys.

Però les institucions també poden ser guiades pel principi de la igualtat que es centra gestionar que algunes persones en tinguin més que d'altres, amb l'esclatxa que es fa ample entre la idea d'assolir que tothom en tingui prou o beneficiar a les persones que tenen menys. Tanmateix, les dues aproximacions ens suggereixen que la millor opció és reduir els dos extrems i aquest és un dels motius pel qual és difícil explicar el principi d'igualtat, ja que podem entendre que està fonamentat per l'enveja.

L'apartat anterior també suggeria que pot haver-hi motius pels quals preferim una distribució més igualitària envers una de menys igualitària perquè assolir aquesta distribució és un derivat de les prioritats de les persones més desfavorides o cobrir les necessitats de tothom. Aquest podria ser el cas, per exemple, de finançar certs programes que redistribueixin la riquesa dels que tenen més cap als que en tenen menys. L'objectiu no és reduir la diferència entre les persones, sinó produir beneficis que cobreixin necessitats, juntament amb l'efecte secundari de reduir aquesta diferència.

Però això no explicaria les raons per les quals ens preocupa la igualtat, simplement, explicaria perquè de vegades generem una distribució més igualitària quan perseguim un objectiu que ens

importa. Aquest motiu tampoc explica perquè la igualtat hauria de ser el nostre objectiu. I de fet, com ja s'ha mencionat, hi ha altres motius per preocupar-nos que hi hagi més igualtat, que són els efectes negatius de la desigualtat, que dificulta la promoció de molts beneficis socials com ara les necessitats de salut. Aquests efectes col·laterals ja són un motiu pel qual les institucions haurien de lluitar per reduir la desigualtat però al mateix temps només són raons instrumentals i no expliquen els motius pels quals la desigualtat és preocupant indiferentment dels seus efectes.

Els béns necessaris i béns opcionals

Per tal d'entendre els diferents motius dels que parlem, cal establir la diferència entre els béns necessaris i els béns opcionals. John Rawls i Thomas Scanlon consideren que els dissenyadors d'institucions tenen una varietat de motius no instrumentals per preocupar-se per la igualtat que s'apliquen a la distribució de diferents tipus de béns. Com per exemple la preocupació política, la distribució d'oportunitats laborals i els ingressos i la riquesa en si mateixa.

La suficiència i la prioritat, són més plausibles quan s'apliquen abans als béns que als dissenyadors d'institucions. Com quan nosaltres votem a les autoritats o els governs que han necessitat promoure's a través de garantir béns que aquests estan obligats a proveir, com per exemple protecció davant d'un atac o un sastre.

És més, tenim l'obligació de proporcionar aquests béns quan estem dissenyant les institucions públiques bàsiques. No obstant això, com a mínim hi ha un rang de béns que podríem anomenar opcionals, en el sentit que no són essencials i que tampoc estan prohibits, com per exemple els de l'oci o lleure.

Cada societat proporciona opcions diferents de lleure i oci als seus ciutadans i podem pensar que això no indica que aquestes societats siguin diferents en l'àmbit de justícia. També podem pensar el mateix sobre altres béns com ara els ingressos i la riquesa. Hi ha qui pensa que existeix l'obligació de fer que la societat sigui tan rica com sigui possible; altres pensen que aquesta premissa és falsa perquè fer que la societat sigui tan rica com sigui possible posaria en perill altres aspectes socials que són igual d'importants. Per exemple, les actituds que la societat hauria de tenir envers els ingressos i la riquesa haurien de tenir en compte no destruir la naturalesa o no canviar la cultura d'una societat. Fer una societat tan rica com sigui possible sembla injust, però cal recordar que existeixen uns béns opcionals.

Entendre la diferència entre els béns opcionals i necessaris és important, ja que els principis de suficiència i prioritat s'apliquen només als béns que són obligatoris, però si considerem també la distribució dels béns opcionals, llavors sorgeix un conflicte. Aleshores, no podem explicar aquesta convicció apel·lant al principi de la igualtat, especialment el que Williams anomena preocupació igualitària. És a dir, que quan es distribueix la riquesa o es produeixen determinats béns, la societat hauria de tenir la mateixa preocupació per cada un dels seus membres per tal que no sigui una injustícia. El conjunt de la societat hauria de pensar a beneficiar cada un dels seus membres, però tot sovint passa que les societats no tenen aquesta actitud.

Un clar exemple té lloc a l'Amèrica del Nord profunda, en particular als estats del Sud. Es tracta d'un model que es basa en decisions distributives que es van dissenyar al sud dels Estats Units, la part més racista dels Estats Units. Això vol dir que la majoria de votants i les autoritats no tenen la mateixa preocupació per a tots membres de la seva societat i aleshores prenen decisions mostrant menys preocupació per una minoria ètnica. Com a resultat d'això, la minoria ètnica té un pitjor accés a les instal·lacions d'oci, com per exemple les piscines, que no pas altres membres de la societat. D'aquí se'n deriven dues preguntes: És censurable aquesta actitud? Com s'hauria de censurar?

Si el govern federal es preocupés per aquesta diferència, trobaria motius per tancar directament totes les piscines. És a dir, que a menys que la societat no es preocupés de manera igualitària per a tots els seus membres per distribuir aquest bé opcional, ningú n'hauria de tenir accés. De fet, aquesta situació ja ha passat, i s'han pres decisions a escala federal que han mostrat preocupació per la igualtat en ella mateixa, per exemple quan el govern va decidir de negar l'accés a un bé de manera general en comptes d'oferir un accés de manera desigual.

La igualtat en les democràcies

Hi ha una sèrie de preguntes que ens hauríem de fer sobre la democràcia i la igualtat: És erroni distribuir el pressupost de lleure d'una manera que no suposés una distribució igualitària per tothom? Per exemple, si un filantrop li ha donat a l'estat diners per gastar-se en piscines, i el govern decideix deixar decidir als votants com gastar aquests, aquests poden decidir i poden donar prioritat a la seva pròpia ètnia quan es fa la distribució dels diners. Conseqüentment, hi ha moltes piscines als barris blancs mentre que no n'hi ha cap als barris negres. A més, els darrers viuen molt lluny de les piscines. Si a l'hora de votar una majoria decidís votar el partit que defensa aquest principi, seria raonable per una autoritat superior evitar que distribuïssin els béns d'aquesta manera tan injusta, que no mostra

una preocupació igualitària per totes les persones que estan subjectes a la decisió? D'acord amb els principis de prioritat i suficiència aquesta decisió no es pot prendre, ja que parlem de béns opcionals, al mateix temps, sembla un bon motiu per preocupar-se per la igualtat en la distribució és la preocupació per totes aquelles persones que influïm quan fem una llei o una política pública.

Aquest exemple ens pot fer reflexionar amb el sistema democràtic. L'opinió majoritària és que a les societats democràtiques hi ha motius per obeir la llei en virtut de com s'ha generat aquesta llei, però no aquests motius no són tan clars quan els valors dels votants presenten certs defectes. Llavors, defensar l'obediència és més difícil si la majoria dels votants mostren una preocupació desigual, especialment quan els votants es preocupen més pels votants de la seva ètnia que no pel conjunt de la societat de manera inclusiva. Un exemple és quan a les minories ètnies se'ls denega l'accés a les instal·lacions de lleure amb l'argument que han d'obeir la llei. Defensar que aquestes persones tenen l'obligació de complir la llei és més difícil si les persones que han fet la llei no han tingut una preocupació igualitària per tots. D'aquí sorgeixen raons per pensar que aquest bé opcional, s'hauria de distribuir de manera igualitària, sobretot en contextos on les persones tenen autoritat envers les altres.

L' Andrew Williams considera que existeixen diverses raons per les quals la gent té motius per preocupar-se per les lleis i les polítiques públiques i tenir oportunitats d'influir-hi. Algunes raons estan relacionades amb el desig d'exercir el sentit de la justícia, és a dir, tenir conviccions i voler actuar de certa manera per obtenir influència, encara que sigui minoritària, a més sense poder polític, la probabilitat que altres persones ens intentin convèncer del fet que votem en una direcció o en un altre es reduiria molt. Suposant que tenim motius per preocupar-nos per les nostres oportunitats d'influir en les decisions polítiques, podem tenir aquestes preocupacions perquè ens importen els resultats per què volem que aquests siguin més que justos i eficients. Aleshores, això ens fa preocupar per la distribució d'oportunitats.

En una societat on s'hagi de decidir, seria preocupant que les persones que tenen més riquesa que d'altres, també tinguessin més oportunitats per influir les decisions legislatives i a les polítiques públiques, ja que es reduïrien les oportunitats per exercir el sentit de la justícia de la resta. Malgrat això, s'esperaria que es complissin les lleis que aquesta societat produeix. I aquest fet no només afectaria la repartició de béns opcionals, sinó que la igualtat en la influència política es podria veure amenaçada per l'existència de grans desigualtats econòmiques. Aquesta afirmació no seria certa si poguéssim aïllar completament el sistema polític del sistema econòmic i assegurar-nos que les decisions polítiques no es veiessin afectades per les desigualtats en la riquesa. Per altra banda si les

desigualtats són prou grans, exercir aquesta estratègia d'aïllament no seria possible i en aquest cas s'ha d'escollir entre abandonar la nostra preocupació per la igualtat política o establir límits a la desigualtat econòmica. Aquest seria un segon motiu per preocupar-nos per la desigualtat econòmica segons Williams.

Les oportunitats laborals i la desigualtat

A part de com les desigualtats poden influir en la política també és important considerar com afecten les oportunitats laborals de les persones. Williams percep el concepte d'oportunitat d'una manera àmplia, donat que també ens poden preocupar contextos on les oportunitats poden tenir influència sobre altres persones o persones amb altres preocupacions, com la voluntat de formar una família, més que les seves oportunitats laborals. Imaginem que les oportunitats laborals s'han de distribuir de manera justa però també que la distribució dels ingressos i la riquesa tindran una influència important sobre aquests factors.

Per exemple, hi ha pares de família que es gasten molts diners en l'educació superior per donar més oportunitats als seus fills a l'hora de competir al mercat laboral. Això passa quan els individus no obtenen la feina pel fet d'estar preparats i tenir talent natural per la feina en qüestió, sinó perquè han nascut en una classe social més afavorida i per tant els pares poden fer una gran inversió que es tradueix en una empenta per avançar millor en el mercat laboral.

Tanmateix, tenint en compte el principi de la igualtat, podríem defensar que això pot fer sentir incomoditat a les classes socials més afavorides. Hi ha molta gent que considera que és injust que pel fet que els pares són rics, aquests puguin comprar un avantatge competitiu pels seus fills, sobretot quan parlem amb persones de classe mitjana que no es poden permetre fer una gran donació a una universitat d'elit.

Així doncs, un dels motius pel qual ens ha de preocupar la desigualtat en ingressos i riquesa és perquè els processos competitius són més injustos. Però també és important l'oportunitat que proporciona la vida familiar, un argument pensat per atraure a les persones que no solen veure's a si mateixes com a igualitàries. Les persones de dretes i les persones d'esquerres els hi preocupa per igual l'estabilitat familiar, però hi ha bons indicis que suggereixen que l'augment de les diferències econòmiques fa que les famílies siguin menys estables i que sigui menys probable que les persones comencin una família. En relació a això passa que si s'està a la part inferior de la distribució econòmica, és més difícil que t'escullin com a parella envers si estàs en una part més alta. Per tant, si

ens importen les oportunitats per aconseguir un lloc de treball amb certes assumpcions empíriques, podem tenir motius per preocupar-nos per la distribució dels ingressos i la riquesa.

Conclusions

Si pensem en la societat com un esquema de col·laboració, on les persones cedeixen els ingressos i les riqueses no només com una funció de les diferències de les seves preferències, sinó també on l'accés als ingressos i a les riqueses es poden determinar a partir dels antecedents familiars, de classe i genètics, aleshores Andrew Williams considera que no és just que algunes persones tinguin accés a nivells superiors d'ingressos i riqueses que d'altres per factors que estan fora del seu control. Williams no comparteix la visió dels igualitaris radicals que argumenten que s'han d'eliminar les desigualtats pel que fa als ingressos i riqueses, donat l'argument de les piscines en societats racistes i que s' haurien de repartir igualitàriament per se. Malgrat això, sí que considera que hi ha motius per pensar que les desigualtats en ingressos i riquesa no funcionen per beneficiar a tothom, és a dir que no s'ha de permetre que aquesta desigualtat vagi augmentant.

3. La justícia Econòmica i la filosofia política

Introducció

El següent apartat descriu l'anàlisi d'Andrew Williams a dues de les aproximacions més destacades sobre la justícia econòmica per John Rawls i Ronald Dworkin i fa una avaluació de la desigualtat en la filosofia política anglo-americana.

Teoria de John Rawls

Rawls té una visió pluralista sobre la desigualtat. Per discutir aquestes aproximacions cal identificar certs elements que en són rellevants. En primer lloc, la *justícia* l'entendrem com a equitat. En el llibre "*Una teoria de la Justícia*" de 1971, John Rawls defensa dues concepcions de la justícia econòmica: el principi de la diferència i el principi de la igualtat d'oportunitats (Rawls 1971). *El principi de la diferència* tracta de l'avaluació de la desigualtat i considera que la desigualtat hauria de ser ordenada respecte al benefici més gran que poden tenir els menys avantatjats. El principi de la igualtat d'oportunitats i de guanys justos (*just savings*) està relacionat en com la societat hauria d'estalviar (*to save*) per tal d'assolir un particular nivell de desenvolupament econòmic assumint que les institucions liberals esdevenen estables en un algun moment (Rawls 1971). Mentre que el primer principi es centra en la desigualtat pel que fa als ingressos i a la riquesa, el segon principi se centra en uns béns diferent i assumeix que l'accés a la riquesa i als ingressos serà parcialment determinat per les ocupacions de les persones i les posicions que tenen els seus entorns laborals des de les quals s'hi accedeix des del mercat laboral. A partir d'aquests principis, Rawls assumeix que quan la competició està ordenada per rebre aquestes posicions necessitem aconseguir que la competició sigui justa (Rawls 1971). Això requereix no només prohibir formes evidents de discriminació legal com per exemple el racisme, sinó també assegurar-se que les persones tenen una oportunitat justa per aconseguir el talent que els permetrà de tenir èxit en aquesta competició.

La idea bàsica és que les persones tenen el dret de tenir un desavantatge com a resultat de la seva classe o el context de la seva família. És diferent fallar en aconseguir una feina per causes purament de competició i meritocràtiques que per causes de falta de mitjans econòmics per permetre's una educació tan bona com la d'altres participants en contextos diferents. Rawls aplica aquesta manera de pensar no només en posicions del mercat de treball, però també en posicions als sistemes polítics. Per

tant, Rawls s'oposa al fet que els rics tinguin més influència política com a resultat del seu benestar. A través de poder controlar els mitjans de comunicació o tenir l'oportunitat de comprar una educació millor per als seus fills.

Hi ha un cert contrast entre aquests dos principis. En el cas del principi de la diferència, Rawls considera la possibilitat que hi poden haver desigualtats de riquesa i ingressos que puguin ser mútuament avantatjoses. Per exemple, la *rationale* seria que si oferim incentius a persones que tenen talents escassos per tal que puguin exercitar el seu talent de manera que puguin contribuir a beneficiar a tothom, Rawls considera que no hi ha necessàriament una objecció de justícia de tenir una distribució més desigual. En aquest cas quan només estem mirant a la distribució d'ingressos i riquesa i no mirem més enllà dels seus efectes de manera més àmplia, a la societat li està permès de deixar que algunes persones tinguin uns ingressos i una riquesa més alta sota la condició que aquesta desigualtat serveixi els interessos de tothom, és a dir que contribueixi a les expectatives de les persones menys afavorides durant el transcurs de la seva vida. Aleshores, ell s'oposa únicament l'expansió de la desigualtat que no contribueix a millorar les condicions de vida de tothom. Malgrat això, en teoria, permet l'expansió indefinida de la desigualtat en riquesa i ingressos si l'expansió no va en detriment de les persones menys avantatjades. Això no causa fatiga en el seu argument, donat que hi ha una posició més igualitària que és aplicada *pel principi d'igualtat d'oportunitats*. La idea és que si les desigualtats en riquesa i ingressos també debiliten la imparcialitat de la justícia com a equitat a la competició per posicions al mercat laboral o en el sistema polític, aleshores, això és una injustícia que s'hauria d'intentar d'eliminar el mercat laboral de les desigualtats per mitjà de tenir una educació pública generosament finançada.

Si això no és possible, s'hauria de mantenir les desigualtats en ingressos i riquesa per elles mateixes, d'aquesta manera, el principi d'igualtat justa és habitualment vist com l'element més igualitari del pensament de Rawls, més que el principi de diferència. Això és important, perquè el principi d'igualtat d'oportunitats, representa que té prioritat lèxica per sobre del principi de la diferència.

Teoria de Ronald Dworkin

A "*Virtut Sobirana*" (1999), Ronald Dworkin fa una avaluació de les institucions distributives que tenen un efecte inevitable a les vides de les persones (Dworkin 1999). En aquest

llibre, la pregunta fonamental que Dworkin es fa és si donat un imaginari procés econòmic, les distribucions imitarien o farien mímica a les que realment s'han donat.

Aquest procés econòmic imaginari es pot comparar amb el procés real o actual. Per exemple, podem veure si hi ha persones que tenen més del que tindrien en un procés ideal vers els que tenen menys. Aleshores, es podria justificar la redistribució des del punt de vista dels beneficiaris de la injustícia i dels perjudicats de la injustícia. Aquest procés és una mica diferent del de Rawls perquè l'ideal de drets de titularitat privada, inclosa la propietat privada en els mitjans de producció, juguen un rol fonamental en el procés.

Tenint en compte el context, Rawls va créixer durant un període durant el qual el capitalisme encara no havia resultat victoriós i per tant assumia que una teoria plausible de la justícia hauria de ser agnòstica pel que fa a l'elecció entre una societat capitalista on s'inclou la propietat privada dels mitjans de producció i els mercats envers una societat socialista on els mitjans de producció són de propietat comuna.

Bàsicament la qüestió per Rawls és la de com distribuir posicions i paquets de consum de riquesa i ingressos. En canvi Dworkin s'hi oposa rotundament quan assumeix que qualsevol societat justa seria una societat amb drets a la propietat privada, perquè permetria a les persones fer decisions relativament extensives sobre com fer ús dels seus recursos. Ell pensa que això és un avantatge segons al seu punt de vista.

Tot i això, també sembla que Dworkin té simpatia per al pensament de Rawls donat que quan volem observar les societats humanes, veiem que moltes de les desigualtats entre les persones no sorgeixen perquè hi hagi variacions en les seves preferències, sinó perquè hi ha variacions en les seves circumstàncies. Com per exemple tenir les pitjors expectatives per la vida laboral o els pitjors nivells d'ingressos i riquesa. Segons Dworkin, hi ha factors que estan fora del seu control o els hi ha estat atorgada una classe social de manera natural així com el seu talent. En aquest sentit, Dworkin comparteix la concepció de "*justícia com a equitat*", a l'hora de dissenyar les institucions requereix tenir l'argument anterior en compte i protegir a les persones de certs tipus de desigualtats, que sorgeixen a través de les variàncies de les seves fortunes.

Andrew Williams proposa d'imaginar-nos un grup de persones que han estat arrossegades a una illa deserta i entre les quals, de manera molt simple, les seves preferències varien. A més, tothom té atorgats els mateixos talents i disposen de bona salut. Aleshores, l'assumpció és que una distribució justa d'ingressos i riquesa entre ells, seria una lliure d'enveja, seguidament Dworkin

apel·la a la idea apareguda a l'economia normativa que ningú hauria de preferir els paquets de benestar dels altres.

Segons Williams, això no és així, ja que hi ha gent que neix en entorns rics i altres en entorns pobres i això pot representar una injustícia que cal corregir. La bellesa d'aquest argument rau en el fet que se suposa que ha d'explicar les conviccions que moltes persones tenen respecte a les variacions d'ingressos i riquesa que apareixen simplement per variacions de l'elecció. Per exemple, hi ha persones que decideixen treballar més hores que d'altres mentre que altres persones prenen decisions més arriscades que altres. Si aquestes variacions es barregen amb el context adequat hi ha una diferència a l'hora d'avaluar el resultat desigual. És a dir, que hi ha una explicació fonamentada amb l'elecció de per què aquest resultat no és injust.

Per això, en el moment de dissenyar les institucions hi ha menys raons per defensar les persones d'aquest tipus de desigualtats. Llavors sorgeixen situacions on una desigualtat apareix on els menys avantatjats no tenien l'elecció d'apostar per estar en una situació millor ni fent el mateix grau d'esforç. Necessitem complicar-ho de manera considerable si la nostra intenció és donar direcció a la societat donat que les persones poden estar en desacord respecte als atorgaments personals de salut, malaltia, talent productiu i el seu context de classe.

A diferència de Rawls, Dworkin se centra en les desigualtats en el talent productiu els contextos familiars i de classe. Podríem dir que Dworkin és sensible a una varietat més ampla de desigualtats entre persones i els seus atorgaments personals. Per exemple podem dir que certa gent és sana mentre que d'altres tenen no tenen bona salut i que hi ha persones amb discapacitats mentre n'hi ha que no. Què haurien de fer els dissenyadors d'institucions al respecte?

Una característica clau d'aquest argument de Dworkin, és que per tal de decidir com protegir les persones d'aquestes desigualtats o "privilegis", s'ha de preguntar a la gent com ells haurien d'estar millor respecte els altres si haguessin estat justament situats. Aleshores, apel·la a una idea que desenvolupa Rawls, *el vel de la ignorància*. És a dir que hem d'imaginar quines eleccions hauríem fet si no sabéssim les circumstàncies que tenen les altres persones. Segons la distribució que ens ha tocat, respecte a tenir salut o malaltia o tenir un talent destacable i profitós per la societat, no podem saber si aquesta posició personal a la distribució ha estat afortunada o no. Per això ens podem preguntar que si tinguéssim una porció justa de riquesa, quanta d'aquesta riquesa estariem disposats a pagar per tenir protecció envers tenir mala sort?

Si ens posem el vel de la ignorància, una de les maneres en què aquesta visió és diferent, és que Dworkin considera que les preferències que de fet tenen les persones, haurien de tenir un paper

més destacat a l'hora de determinar quanta protecció obtenen envers la mala sort. Donades les coses que de fet sí que importen a les persones, si estiguessin ben informats de manera empírica, estarien preparats per pagar un paquet d'assegurança que els protegís de la mala fortuna? Això és un petit esquema de les idees fonamentals per tal de contrastar les dues visions.

Críriques a la teoria de Rawls

Una manera d'entendre el contrast, és de pensar amb algunes objeccions amb les quals la visió de Rawls es troba. I aleshores, com la visió de Dworkin està pensada per guiar aquestes objeccions. Bàsicament tenim tres objeccions influents. La primera proposada per l'economista Amartya Sen.

Amartya, considera que a visió de Rawls està incompleta perquè no ens explica com hauríem de protegir les persones que estan en una pitjor situació que les altres perquè estan patint una malaltia o una discapacitat (Sen 2009). Amartya critica que Rawls es centri en formes de mala sort com per exemple haver nascut en una família amb un nivell de benestar i ingressos molt baixos o tenir menys talent natural. Podem pensar que tot això importa, però quan mirem a les nostres conviccions respecte a les preferències que tenim a l'hora de pensar en les institucions distributives, pensem que una de les reclamacions més considerables en el moment de redistribuir, apareixen arran de persones que estan discapacitades o malaltes.

Altres crítiques a Rawls venen de persones amb visions més conservadores, que critiquen al filòsof per no explicar suficientment el respecte a les eleccions i les responsabilitats. La visió de Rawls també ofereix un tipus particular de política d'assegurança a les persones. Si es pensa en el principi de la diferència i la política d'assegurança, que diuen et protegirem envers no tenir avantatges a través d'ordenar la desigualtat perquè aquestes maximitzin les teves expectatives, i farem això sense tenir en compte el cost d'oportunitat envers les persones que tenen més talent productiu. Fins i tot el dissenyador de les institucions no expandirà la desigualtat de tal manera que faci que la gent més benestant o la classe mitjana estigui millor que abans de tal manera que no contribueixi a les expectatives dels menys desfavorits. Això sembla una pòlissa d'assegurança molt radical, que diu “ *estic disposat a suportar qualsevol cost en termes d'ingressos perduts si acabo en grups que estan millor per tal d'assolir estar millor, sense tenir en compte la quantitat fins i tot si acabo al grup amb menys benestar*”.

Molts crítics diuen que aquesta idea és massa radical i que Rawls no té en compte el fet que si la gent estigués justament situada, no haurien escollit aquesta política d'assegurança. No estarien tan

preocupats en protegir-se a ells mateixos de ser distribuïts cap als grups dels menys desafavorits, així com tampoc haurien donat prioritat als interessos dels menys desafavorits.

Williams considera que el Dworkin intenta dir es que si intentem mantenir les idees de Rawls, aleshores hauríem de protegir les persones de la mala sort a la nostra teoria. Malgrat això, caldria fer-ho d'una manera que fos sensible a les seves preferències quan aquestes persones són justament distribuïdes. Per tant, hauríem d'arribar a una teoria que soluciona aquests dos problemes.

En primer lloc, ens adonem que si les persones estiguessin comprant l'assegurança quan estan justament distribuïts, agafarien l'assegurança per protegir-se d'un tipus de classe més ampli de mala sort, envers només tenir menys talents productius. És a dir que les persones agafarien l'assegurança per tal de fer front a les malalties o a les discapacitats. Per tant, podem adquirir una guia de com protegir les persones d'aquestes males fortunes bàsicament preguntant-nos si la gent té voluntat de pagar quan estan justament distribuïts. La teoria serà aleshores més completa i arreglarà aquests problemes de distribució. Però tindrà una de les característiques següents: Si està més a favor de Rawls, prefereix explicacions sistemàtiques referents a la decisió sobre quanta protecció hauríem de donar a les persones. Molta gent té la convicció que hem de protegir a les persones que pateixen desavantatges severos i absoluts. Aquesta gent sembla que faci equilibris entre això i envers altres consideracions com ara promoure el nivell mitjà de benestar.

Aquesta és una visió insatisfactòria en alguns aspectes, perquè requereix un equilibri intuïtiu. Però això té l'avantatge que en principi, si pots adquirir informació sobre les preferències de la gent que informaria del seu comportament respecte a aquesta situació en la qual s'asseguren envers el vel de la ignorància, aleshores tenim una explicació sistemàtica sobre per què en un grup en particular hauríem de tenir aquest nivell de protecció envers la mala sort.

4. La desigualtat del cicle de la vida

El següent apartat, descriu l'opinió d'Andrew Williams sobre el fet d'invertir a protegir a les persones en una edat molt avançada quan aquestes persones acaben patint severes formes absolutes de depravació.

Particularment a Catalunya i Espanya, considera Williams, on l'esperança de vida és molt llarga, hi ha més possibilitats de morir amb demència i patint forma d'indignitat. Williams es qüestiona fins a quin punt la societat s'hauria de protegir envers aquesta mala sort, assumint impliquen circumstàncies que escapen del nostre control i que no ens hauríem de culpabilitzar per romandre en vida. Williams proposa una observació i solucions al problema que van més enllà de Dworkin i Rawls. Després vol mostrar com aquesta solució té uns tipus de característiques insatisfactòries. El rerefons d'aquesta altra visió és quelcom anomenat la visió de la prioritat, que és feina de Dennis McKerlie en el seu llibre *Justícia entre els joves i els vells* (McKerlie 2013).

Fer justícia entre els diferents grups d'edat

McKerlie defensa en el seu llibre que hi ha dues raons de beneficiar a les persones de diverses maneres i que el pes d'aquestes raons es redueix a mesura que les persones van rebent els beneficis (McKerlie 2013). És a dir, que quan estem decidint quanta importància atorguem a donar un benefici específic a una persona específica, hem de posar un descompte o amplificar el valor d'aquest benefici, fins i tot en termes morals. Per exemple, assolir el benefici a l'hora d'observar el nivell d'avantatge del beneficiari, si aquest està situat a la part baixa de l'escala de l'avantatge, això compta com un factor amplificador. És més important obtenir beneficis per als més desfavorits que estan en un punt elevat de l'escala.

Això implica que tractem un factor que no cal tenir en compte quan tenim molts béns, per tant hi ha menys valor moral en aquesta visió. A més, en alguns passatges és igualitari, perquè com a mínim tenim beneficis fixos i hi haurà la tendència que la visió afavorirà a la part inferior de la distribució. Però McKerlie no es centra en l'escletxa entre les persones, sinó que se centra en les raons per beneficiar a les persones assumint que es van tornant més dèbils mentre que els que reben beneficis milloren la seva situació mentre les altres variables romanen constants.

Podem distingir entre el valor moral reduccionista i la utilitat marginal reduccionista. Si tens una visió utilitària que diu que s'han de maximitzar els beneficis, hi podríem afegir afavorir la

redistribució des de persones amb més beneficis envers les persones que tenen menys beneficis. Perquè les persones amb més beneficis obtenen menys utilitat per cada unitat de benestar que obtenen. Però aquesta visió diu que si observem la utilitat en ella mateixa, imaginem que tenim una unitat d'utilitat per redistribuir a una persona menys afavorida o a una persona més afavorida, fins i tot la persona utilitària és indiferent. Però la persona prioritària, no obstant té una complicació addicional que és la taxa de descompte.

És a dir, que descomptem el valor moral de donar el benefici a algú depenent de com de bé està o de quanta utilitat obté. Bàsicament, el prioritarisme és una versió sensible a la distribució de l'utilitarisme. És a dir que volem promoure beneficis però mirem el nivell d'avantatge de la persona que rep els beneficis quan decidim a qui hauríem de beneficiar.

La part més influent d'aquesta visió és la que vol observar el benestar. I té la segona característica que també és compartida per la visió de Rawls que diu que quan estem dissenyant institucions, hauríem d'observar les expectatives de les persones durant el transcurs complet de les seves vides. Per tant, no necessàriament mirem com de bé estan les persones respecte d'altres persones en un moment determinat, sinó que mirem com de bé és probable que puguin arribar a esdevenir i aleshores sumem tots els beneficis que puguin tenir a dins de les seves vides. Cosa que es demostraria molt rellevant si observem el problema de la justícia entre grups d'edat.

El problema que afrontem aquí sorgeix perquè els individus poden patir càrregues molt serioses en alguna fase de la seva vida però romandre encara al segment de la població més benestant, malgrat el patiment que actualment poden estar patint. Aquest és el tipus de problema, perquè si ens anticipem a això, hi haurà gent gran que estaran molt pitjor que d'altres.

Si pensem amb la gent més gran, ja són beneficiaris de bona sort en alguns aspectes assumint que tothom vol viure com més millor. Per tant, són els més afortunats de la societat donat que han aconseguit sobreviure. En segon lloc, de manera consistent, és lògic considerar que estan a la part afortunada de la població, això entès sota el valor complet de les seves vides. Per tant, ens podem preguntar perquè hauríem de dividir recursos de la població general per tal de guarir el patiment de la gent gran, que són els que relativament han tingut més sort.

Tenint en compte aquest fet, pot ser que molta gent passi per un procés de revisió de la seva opinió i pensar que bàsicament hem de corregir el nostre judici intuïtiu sobre la idea que hauríem de distribuir recursos de la gent jove i de les persones de mitjana edat per tal de guarir el patiment de la gent gran. Aleshores, podríem pensar i tenir aquesta opinió si som prioritaris de la manera estàndard

que mira a les vides completes o si som igualitaris de la manera estàndard que també mira a les vides completes.

Aquest és bàsicament el problema que McKerlie observa i vol conservar la visió prioritària (Mckerlie 2013). Aleshores, Mckerlie suplementa la visió de les vides completes. Cal recordar que els *prioritaristes* descompten el valor del benefici que algú rep per mitjà de preguntar quin és el nivell d'avantatge respecte a la vida completa, mentre que McKerlie diu que el procés de descompte podria ser complicat (Mckerlie 2013). No ens preguntem només quin és el valor per ells donat el seu benestar durant el transcurs de les seves vides completes. De fet preguntem quin és el seu benestar donat el seu segment mentre estan patint.

Aleshores observa que la població de mitjana edat finançarà la redistribució sota l'assumpció que ells estan a la millor part de la seva vida i això és un motiu de privar-los de beneficis, donat que aquesta moral està infravalorada. De fet, traiem recursos de persones que estan relativament en una posició elevada i això treu importància a aquesta depravació. I quan redistribuïm el benestar a persones que estan en aquella part del seu transcurs de la vida en una posició elevada a l'escala de benestar, aquestes, passen ara a estar en una posició baixa i això representa que és una raó per nosaltres per amplificar el valor de donar-los un benefici i això representa ser una de les seves solucions prioritàries a aquest problema.

Si tenim aquesta convicció de no abandonar la gent gran i que hem de guarir el seu patiment, aleshores podem fer aquest ajustament dins del marc mental del *prioritarisme*. Andrew Williams assumeix que tothom viu les mateixes fases durant la seva vida i que el cost del benestar a les persones de redistribuir recursos per guarir el patiment a les edats més avançades són més grans durant el transcurs de la vida que els guanys del benestar. La idea és que si ets un assegurador que actua amb prudència, podries pensar que el patiment en edats avançades és com anar al dentista i quan ets joves és com una forma radical de redistribució interpersonal que és prudent.

Malgrat això, acceptem certs episodis de patiment en moments concrets per tal de tenir la millor vida possible i ho fem a partir d'una estimació de la mida del patiment comparada a la mida dels guanys. Aleshores, l'assumpció de Williams és que el cost del benestar de patir en edat avançada, quan són genuïns són molt més petits que el cost del benefici de finançar el patiment. Williams, explica que això ho justifica a partir d'experiències personals que ha tingut amb persones d'edat més gran com la seva mare o germana, on va trobar un gran cost malgrat estimar-les. Ell afirma que feliçment renunciaria al benefici dels seus fills visitant-me quan sigui gran ja que el seu cost al

benestar seria més gran que el benestar que jo obtindria com a resultat de la seva visita, especialment si tinc demència.

Alternativament, Williams explica que instruiria als meus fills a abandonar-lo i també els instruiria en instruir als seus propis fills en què els abandonin quan es facin grans. En fer això, estaria pensant que estaria donant a tota aquesta gent la millor vida. McKerlie pot acceptar tot això, però diu que com a prioritari, no només estem mirant de promoure el benestar de les persones, sinó que té aquesta visió de "*descompte*", no només durant el transcurs de la vida, sinó també envers un període concret. Per tant, aquesta és una visió d'un prioritari que se centra en un moment del temps concret (Mckerlie 2013).

Williams presenta tres objeccions respecte a aquesta visió de Mckerlie. La primera objecció és que apel·lar al *prioritarisme* que se centra en un moment del temps concret, no és la manera natural de resoldre aquest problema, és a dir que no és la manera més evident de resoldre el problema. Si no que la manera més evident de resoldre aquest problema és apel·lar al deure de prevenir danys envers el deure de promoure el benestar. Això està connectat al primer principi al qual feia referència abans en els debats sobre la justícia distributiva, és a dir el principi de la suficiència, el que la Paula discutia.

En segon lloc, Williams considera que els dissenyadors d'institucions haurien d'assegurar-se que tothom rep la quantitat suficient de certs béns. És a dir que hauríem de protegir certs beneficis per tal de protegir a les persones de certes formes de depravació absoluta. Williams creu que la majoria de població creu que gent gran que pateixen formes agudes de depravació, com soledat, depressió i dolor. I per tant tenim una responsabilitat com a dissenyadors d'institucions, de protegir les persones del patiment, incloent-hi fins i tot que per fer això s'hagués de renunciar al cost del benefici i acceptar la possibilitat de donar a tothom una vida pitjor en termes de benefici per tal de descarregar les responsabilitats de protegir les persones del patiment.

En aquest cas la convicció de *McKerlie* és que no hauríem d'abandonar la gent gran i això és una manera més natural de resoldre el problema. Això, no inclou complicacions que tenen els que donen suport al *prioritarisme* de moments concrets en el temps, que aquests tenen al moment de dir envers com exactament decidim quin segment de la vida de les persones fonamentem la taxa de descompte. Dworkin, per exemple, considera que el que hauríem de fer és donar a les persones més control sobre les decisions de tipus econòmic que influiran a les seves vides. Per tal de decidir com podem fer això, hauríem de saber quines decisions prenen les persones quan estan justament situades i així determinar com governar les desigualtats.

Suposem que és el cas que molta gent és com la de Williams, persones en edat molt avançada que tenen una visió molt pessimista envers el grau de benefici que podem obtenir. També hem de tenir en compte les persones amb una visió més optimista sobre com de bé les seves vides s'estan desenvolupant i com seria de pesat carregar d'impostos la necessitat d'anar a visitar els parents d'edat més avançada. Segons Andrew Williams el model prudent d'assegurança, donada una certa distribució de preferències, no ens donarà el resultat encertat i de fet afavorirà menys inversió per protegir la gent gran, tal com preferirien autors com McKerlie (Mckerlie 2013). Williams reflexiona sobre la seva indecisió de la convicció intuïtiva la qual diu: “ *no hauríem d'abandonar la gent gran, però aleshores penso que de fet, com abandonar-me a mi mateix? Aquesta no és una manera prudent de repartir benestar a través del transcurs de la meua vida, tot i que en certa manera ho seria*”. Aquesta és la versió més obscura la visió de Williams i és la segona objecció; una objecció molt més revisionista que diu que hem de fer una crida a la confrontació per tal de protegir a les persones del patiment quan això fa que les persones tinguin pitjors vides.

Amb la tercera objecció, Williams intenta trobar la veritat sobre el benestar. Assumint que l'assegurador sap la veritat respecte al benestar fins i tot només mirant les preferències. Posem per cas que som liberals i que permetem que les persones fer assignacions interpersonals que no necessàriament maximitzen el seu benestar, perquè les persones haurien de ser capaces de controlar les seves vides, fins i tot quan cometen errors respecte a quin és el seu benestar. Williams considera que hi ha certes distribucions de preferències que no protegeixen a les persones, tant com intuïtivament podríem sentir com a necessari i sobretot necessari quan ens fem grans. Per exemple, diu: “*Els meus tipus de preferències, actualment estan concebudes com les d'un ciutadà del Regne Unit benestant.*” Aquestes preferències diuen que han de tenir en compte els deures de protegir a les persones del patiment. Això opera com una mena de límit i dins d'aquest límit, bàsicament hauríem d'assegurar-nos que les institucions distribueixen el benestar entre les persones i que aquesta distribució imita allò que les persones voldrien si estiguessin ben informades i estiguessin darrere del vel de la ignorància que els priva de la informació sobre les seves pròpies circumstàncies personals.

Per això Andrew Williams tendeix a un tipus combinació del deure ordinari respecte al patiment complementat amb la visió de Dworkin. És a dir, podem imaginar una societat diferent, tenint paquets diferents de protecció per a les persones grans depenent respecte a l'elecció que hagués fet l'assegurador mitjà afectat pel vel de la ignorància. Si a la població hi ha molta gent extremadament pessimistes respecte a la possibilitat de gaudir una bona vida o tenir una vida que val la pena viure quan tens una demència severa. Aleshores, la política a efectuar, seria molt diferent en contraposició a si tenim una població amb diferents valors i creences.

5. La importància de la informació en les desigualtats

Si tothom partís de la mateixa distribució de recursos, tothom passés el test de l'enveja i després tingués un mercat d'asseguradores que protegirien els casos de bona sort permetent que les desigualtats generades per l'absència de sort fossin compatibles amb la llibertat i la igualtat, ens podríem preguntar si al món real, on hi ha desigualtats enormes, on les condicions de rerefons són injustes, podríem limitar aquesta llibertat a través d'una sort opcional.

Quines decisions haurien de fer les persones respecte a comprar assegurances i distribucions dins de les seves vides si estiguessin situades justament? La preocupació és de no poder tenir suficient accés a la informació que fa referència a les preferències de les persones. Algunes persones poden tenir un conjunt complet de preferències, però poden haver pensat sobre com seria si estiguessin fent aquest tipus de decisions. Altres persones tenen creences respecte a les raons i les seves preferències connectades, però que de fet estan més connectats a les seves circumstàncies actuals. Perquè en certa manera, la reflexió és un tipus de luxe. Imaginem que hi ha persones que experimenten circumstàncies on no hi ha molta informació respecte a aquest problema. Williams considera que això és una injustícia i que s'hauria de permetre que les persones reflecteixin sobre aquests tipus de decisions. Williams considera que ell no tenia una visió la qual podia considerar empíricament més informada sinó que tenia una visió molt optimista i sense adonar-se com era de difícil redistribuir benestar de les persones de mitjana edat a les persones d'edat més avançada, de tal manera que realment s'impulsés el benestar als grups d'edat avançada.

Si de veritat estiguéssim compromesos amb la visió de Dworkin, el que hauríem de fer com a dissenyadors d'institucions seria informar millor a les persones sobre les opcions que se'ls hi presenten durant el transcurs de la seva vida. Aquest és un dels tipus d'injustícies que fem front al món, on les persones estan injustament situades en termes de reflexió sobre aquests temes. Però no és un fet que ve donat, sinó que és un fet que pot ser dirigit, però que moltes persones no volen dirigir perquè els podria conduir a implicacions revisionistes, ja que és el que passa quan donem a les persones el coneixement. Sovint, les persones es comporten de tal manera que altres persones desaproven o lamenten. Per altra banda, podem restringir la llibertat al món real per assolir més igualtat donat que el rerefons i les condicions siguin injustes.

El segon comentari fa referència a la justícia entre grups d'edat i a la visió de les vides completes. Les desigualtats en períodes específics podrien ser problemàtiques fins i tot si la igualtat

durant el transcurs de la vida es manté. Per què la gent gran és més rica que la gent jove i podrien explotar els joves durant un període tot i que la igualtat durant el transcurs de la vida es mantingués. Això podria ser problemàtic perquè podríem agafar una visió molt més relacional de la igualtat i pensar que hauríem de tenir més relacions fraternals sobre l'explotació dels grans respecte als més joves. Això té a veure amb l'explotació i els avantatges injustos que gaudeixen certes persones que viuen del valor del treball d'altres persones, fet que es dona entre la gent gran i els més joves. En efecte, aquesta situació pot ser un problema perquè podem pensar que la gent gran formarà part d'una massa de votants creixent de la població i dissenyaran institucions segons el seu interès.

Estem extraient més d'aquesta gent del que realment ens pertoca. L'argument de fons és que hauríem de dirigir aquesta qüestió dient que la gent gran esdevé protegida per aquest deure de no fer patir a les persones, mentre que avui en dia la gent gran esdevé protegida a través de decidir quines decisions interpersonals sobre repartir benestar durant els transcurso de les vides de les persones que la gent faria de mitjana. Per tant, Williams s'obre a la possibilitat que hi ha explotació entre grups d'edat i crucialment, una manca de finançament agreujat entre els més joves.

Per altra banda, ens podem preguntar si oferint informació, resollem el problema de les preferències incompletes. Perquè el que és important respecte a la gent gran és que de vegades, sense experiència, oferir informació requereix temps. Sense aquestes experiències és impossible que les persones tinguin preferències basades en la tinença de bona informació per exercir les nostres eleccions.

Cada vegada a les persones els hi resultarà cada cop més i més familiar la situació dels seus parents passant per les formes de deprivació en avançada edat. Aquest fet crea una diferència alhora de decidir com hauríem de dirigir les decisions distributives, perquè fins i tot sense una campanya d'educació deliberada, malgrat que la població estigués més ben informada, és probable que tinguin un conjunt més complet de preferències ben informades.

Segons Williams no hi ha una clara solució per aquest problema però testejar opcions podria marcar la diferència. Per exemple, si pensem en contractes ordinaris, aquests depenen de com les persones hagin estat estafades pel venedor. Un estat requereix que les persones donin testimoni fiable envers la qualitat dels productes i aleshores també diu: si ho compres, hi ha un període de prova i si no t'agrada, ho tornes. Podem distingir entre diverses maneres d'adquirir bona informació.

Williams considera que és possible donar a les persones informació suficient. Però el necessari es que pensem que tenen dret a prendre decisions. William afirma : *“a vegades penso que tinc el dret de prendre decisions fins i tot quan no estic ben informat, ja que algú altre prendria la*

decisió per mi i probablement tampoc estaran ben informats”. I sovint també s’interpretarà alguna solució convencional, que probablement serà completament insensible a les preferències de la població. Per tant, és un bon repte pensar en això. Però no Williams no diria que s’haurien d’abandonar les predisposicions a pagar quan les nostres preferències estan ben informades de forma estandarditzada, com a mínim en aquest cas, perquè generalment no fem això i potser hem de limitar l’abast.

Informació simètrica i asimètrica

Si es donés suficient informació, les persones prendrien la decisió correcta. No obstant això, no tothom reacciona de la mateixa manera. És a dir, quan s’exposa a les persones a la mateixa quantitat d’informació, bé perquè hi haurà persones que tendiran a maximitzar la utilitat i d’altres que faran la seva elecció tot fonamentant-se amb un altre tipus de racionalitat, influïts per una socialització diferent que no es basarà en el seu benefici econòmic. Com podríem solucionar aquest problema?

Cal fer referència al contrast entre la visió prioritària del benestar i la visió de Dworkin, que és sensible a les ambicions. Algunes visions donen un rol més important a la satisfacció de les preferències, mentre que una altra visió diria que tot depèn de si les persones tenen raons per tenir determinades preferències. Williams pren una visió objectiva sobre el benestar que diu que el teu benestar depèn de l’extensió de l’èxit que es tinguis mentre persegueixes objectius que valen la pena i que per tant, valoren els teus assoliments. Per exemple, si algú té un elevat nivell de preferències a satisfer, no és suficient per concloure que hagi tingut una bona vida, a més tot depèn de quins siguin els motius i de les visions que tinguin les persones respecte al benestar. Segons Williams s’hauria de tenir un estàndard de benestar. Els dissenyadors d’institucions, no haurien d’estar conduint les vides de les persones fonamentant-se amb la seva veritat sobre el benestar.

Llavors, quina és la nostra responsabilitat d’informar, educar les persones sobre els fets i adaptar les institucions que requereixen informació sobre aquests fets empírics? I fins a quin punt els podem mantenir les persones responsables per les eleccions que prenen o intentar imitar eleccions que fan si estan en una situació particular i tenen una informació imperfecta sobre els fets? Una de les discrepàncies de Williams amb la solució de McKerlie, presentada anteriorment, és que es tracta d’una solució basada en el benestar i Williams creu que s’hauria de fonamentar amb una visió de les preferències. Sense tenir una teoria completa sobre com afrontar la falta d’informació, Williams no

creu que s'hagi de llençar la tovallola si no podem posar a les persones a la posició que pensem que idealment hauríem de ser capaços d'ubicar-los.

Avui en dia estem en un moment on hem d'assumir que l'accés a la informació és més democràtic que mai. Aleshores, les desigualtats al mateix temps podrien ser més elevades que mai. El problema que això presenta i que transmet certa inseguretat, és que no sabem com n'és d'accessible la informació. Si assumim que un cop la informació és allà les restriccions no existeixen, però de fet les restriccions existeixen fins i tot quan informem les persones i aquestes han de prendre decisions i estan lligades a aquestes decisions. Williams defensa que hi ha drets inalienables i que en part estan connectats per exemple amb el dret de no ser ferit i/o perjudicat, amb independència de com de ben informada està la gent. Les persones no es volen vendre a elles mateixes a l'esclavitud o lluitar en combats de gladiadors fins a la mort per un premi, però hi ha deures que són presents en certes relacions amb certes persones.

Per tant, no és important la quantitat d'informació que proveïm a les persones perquè estarem descartant certs resultats. Però al mateix temps, dins del rang de les eleccions que els individus farien, el nivell d'informació del que disposen marca la diferència sobre com les institucions haurien de ser dissenyades.

Veient aquesta racionalitat, un sociòleg podria constatar aquesta aproximació amb escepticisme, sobretot sobre l'afirmació que un cop la gent ha estat informada, aquesta pren les decisions encertades. Un sociòleg creuria que a mesura que un s'ha anat fent gran, he esdevingut menys i menys liberal del que solia ser. En el sentit que hi ha molt consum comparatiu, particularment a les societats afluentes com la nostra. Quan deixem que les persones prenguin les seves pròpies decisions aleshores permetem que aquestes facin front o dirigeixin els beneficis amb el propòsit que creixin amb l'expectativa de tenir una millor vida i disminuir les posicions menys avantatjades. En molts casos, les persones han fet servir aquests beneficis per altres objectius amb els quals creien que contribuïen al seu benestar, malgrat que no era el cas. És a dir, un sociòleg pot creure que certament necessitem una política governamental que estableixi les fronteres del que seria una distribució per millorar el benestar i és en aquest punt on podria pensar que el rol de l'individu i les preferències que racionalment o irracionalment són tan importants. Perquè aquesta és la manera que des de les societats afluentes es gasten els beneficis. Per exemple, pel que fa el dret, quin és el paper que s'hauria de donar als individus en vers les desigualtats?

Pel fet de donar a les persones accés a la informació científica, natural i social-científica, les persones encara poden cometre errors per fonamentar quines són les seves raons que motiven les

accions, incloses les raons que promouen el seu propi benefici. Per tant, no hi ha diferència entre nosaltres i això es revelat pel fet que hi ha molta gent religiosa que estan fent que les seves vides siguin pitjors.

Williams es considera *“un liberal que pensa que la gent té el dret de prendre la mala decisió si hi ha certes condicions que són satisfetes”*. Ell rebutja tenir una societat que prengui part en allò que els filòsofs han anomenat paternalisme dur, una doctrina que dirigeix les vides de les persones per tal de donar-los la millor de les vides possibles. Fins i tot si això fos possible, Williams considera que seria il·legítim, però al mateix temps, el preocupen errors que la gent comet actuant segons les seves preferències. És a dir, quan les persones actuen de maneres que després lamenten, o quan no tenen en compte la preferència que de fet tenien. Per altra banda, els filòsofs també han identificat el paternalisme suau. Aquest té a veure amb informar a les persones per tal que sigui menys probable que prenguin decisions que després puguin lamentar. Fins i tot poden pensar que s'hauria de privar a les persones de certes oportunitats de prendre decisions de les quals sabem que sentiran penediment, especialment si aquestes persones ens donessin la benvinguda a l'hora d'aturar-los.

Williams també considera que les persones prenen decisions col·lectivament són autoderrotats. Per exemple, a través del consum; molta gent que pren decisions sobre el consum amb el coneixement que altres persones també faran decisions sobre el consum. Malgrat això, preferirien que ningú pogués fer aquestes decisions. Per tant, Williams considera que hi ha un gran abast per restringir a les persones si això és el que es pretén sense adoptar que l'estat hagi establert una visió sobre què és el que es pot considerar tenir una bona vida i que en societats pluralistes, realment no es vol això. No obstant això, també podem pensar en dues solucions polítiques alternatives. La primera és guiar les polítiques cap a l'educació i la salut. La segona és la de garantir un ingrés mínim als individus. En aquest punt, depenent de la confiança que tinguem amb les persones, podem veure que una solució és més convenient que l'altre. Per tant, un conciutadà especialitzat podria ser més escèptic a aquest tipus de solucions que bàsicament permeten a les persones prendre les decisions equivocades.

Per concloure, Williams considera que aquestes dues solucions no són suficients per fer front a la desigualtat sinó que combatre a les desigualtats té a veure amb els resultats i les possibilitats, per això cal millora la informació de les persones, eliminar problemes d'acció col·lectiva i donar certa llibertat que altres persones tenen.

6. La igualtat, esperança de vida i gènere – Paula Casal

La diferència d'esperança de vida: Una injustícia?

La Paula Casal, reflexiona sobre la igualtat de gènere i l'esperança de vida el següent apartat. La història de rerefons del seu treball de recerca és que hi ha persones que avui en dia les dones no tenen tant de desavantatges com en el passat, ja que estan obtenint més graus universitaris, més títols, més qualificació i en alguns aspectes ho fan millor que els homes. En aquest treball de recerca Paula té en compte que les dones, fins hi tot, poden dur a terme moltes tasques millor que els homes, amb l'afegit de viure més temps. Tanmateix, Paula Casal va voler organitzar el seu treball partint d'un intercanvi d'idees amb el filòsof i economista polític belga Philippe van Parijs.

Les diferències d'edat entre homes i dones que es mantenen al món són al voltant de 7 anys, però varien força. A Espanya hi ha diferència d'edat de 5 anys (Institut Nacional de Estadística 2018), però en alguns països les diferències són enormes i les dones poden arribar a viure fins a 12 anys més que els homes. Al mateix temps, en altres països les dones viuen fins a dos anys més que els homes. Aquesta diferència d'edat depèn, en part, del grau de desigualtat del país: com més desigual és una societat, més gran és la desigualtat entre homes i dones. Aquesta afirmació sorprèn molta gent. Si són més desiguals entre si com és que les dones viuen més?

Philippe van Parijs considera que aquesta diferència d'edat constitueix una desigualtat, ja que ell no creu amb la distinció entre desigualtats naturals i desigualtats socials (Parijs 1996). Per tant, el tema de l'edat ha estat tradicionalment l'exemple que els enemics de la igualtat han fet servir. En aquest sentit, els igualitaris haurien de considerar que és injust que les dones visquin més temps que els homes. Per a Casal, aquesta idea no té sentit. Altres persones van reaccionar a l'afirmació de Van Parijs dient que és un fenomen natural i que com a tal no han de ser discutits sota els termes de la justícia, perquè es tracta precisament de la naturalesa i aquesta no pot ser justa o injusta. Malgrat això, autors com Van Parijs, no volen resoldre el problema d'aquesta manera, perquè algunes persones neixen amb discapacitats, d'altres neixen amb ceguera i per tant, seguint aquesta línia, no tindríem deures envers aquestes persones perquè no hem estat implicats en la seva mala sort. La Paula considera que això és una aberració, ja que des d'una perspectiva evolutiva també és molt arbitrari.

Philippe van Parijs tracta temes de renda bàsica o justícia lingüística. A continuació, es presenten alguns exemples que encapsulen les explicacions naturals i socials sobre la propensió de

les dones de viure més que els homes o la varietat de les causes d'això. Si la distinció no és social, aleshores no és injust perquè és resultat del comportament dels homes i altres desigualtats socials que afavoreixen els homes, en aquest cas, però Van Parijs considera que si la desigualtat és social i està connectada a la socialització de rols de gènere, la desigualtat és injusta si mirem a allò que fan les dones com a resultat de la seva socialització en els rols de gènere (Parijs 1996). L'altra visió ens diu que el que és natural no pot ser injust. Aquesta és la visió d'alguns Rwalsians que s'aferren en la distinció entre social i natural i són enemics de la igualtat. Mentre que altres persones creuen que encara que una desigualtat sigui natural encara hem de compensar els afectats i també hauríem de compensar les persones que han nascut amb ceguera així com els casos on les dues situacions es poden donar simultàniament en un mateix individu.

Crítica de Paula Casal a la visió de Van Parijs

Rols de Gènere

Com podem veure a les variacions nacionals, a mesura que un país assoleix més igualtat de gènere, els homes comencen a viure més temps. Aquí hi ha una causalitat social. Aleshores, Philippe van Parijs no vol fer cap afirmació sobre quins són els fets expressament socials que comporten desigualtats. Paula Casal identifica diferents errors a la visió de Van Parijs: En primer lloc, senyala el fet que Van Parijs assumeix que si un afer és social, sempre hi ha rols de gènere. Però això no té perquè ser el cas. Per exemple, quan observem les estadístiques, la mortalitat femenina avui no és la mateixa que la d'abans. De fet s'han anat fent avenços importants que van ser novetats pel que fa als gèneres. Les dones solien tenir una elevada mortalitat en el moment de donar a llum, perquè hi havia més complicacions als fetus i una gran falta d'higiene. Per tant, si es fan invents com els antibiòtics o millorar els serveis de neteja dels hospitals, la mortalitat de les dones disminueix i la longevitat de les dones s'allarga. Però aquests canvis no tenen res a veure amb què els rols de gènere causin que les dones visquessin més temps. Altres descobriments mèdics van afectar la longevitat dels homes i d'altres a la longevitat de les dones. Aleshores, perquè hi hagi factors socials, això no vol dir que hagi de ser gènere. Això va ser el primer element estrany al seu escrit.

Tanmateix, hi ha altres factors de socialització de gènere que tenen una tendència clara a escorçar la vida, com beure, fumar o prendre drogues. Juntament amb altres riscos. Ara bé, si aquest és el cas, hi ha propensió a realitzar activitats com aquestes que redueixen les vides dels homes i Van Parijs considera que *“hi ha una socialització que tendeix als individus a córrer riscos relacionats*

amb els efectes de les drogues i per tant, aquests moren pels seus efectes” (Parijs 1996). Però aquesta conclusió és molt bàsica. Si assumim que aquestes són la causa de la mortalitat dels homes, arribem a la conclusió que les dones ja han pagat les externalitats, per exemple d'accidents de cotxe, de violència domèstica, ambdós influenciats amb l'alcohol, sense menystenir altres esdeveniments similars. Per altra banda, les dones han exercit més autocontrol, i també es creu que durant al llarg de la seva vida s'hauran cuidat millor. Aleshores, és molt estrany dir que pel fet que no has mort i que tens salut, ara has de pagar pels altres que no han exhibit un autocontrol similar. Seria com dir a les dones que han mort i pagar pel tractament de les dones que no han tingut autocontrol i això semblaria injust. Aleshores, si aquest és l'argument, això no sembla ser tant clar com el que diu Philippe Van Parijs.

Riscos Ocupacionals

Un segon error que Paula troba a les percepcions de Van Parijs és la dels riscos ocupacionals. Van Parijs diu que els homes fan feines més perilloses on tenen més accidents i moren abans. Tenim una situació amb més homes ocupats que les dones. Si les dones volen entrar en algunes posicions que són dominades pels homes i no hi poden accedir, sembla molt estrany que si aparquem el gènere i viem que dues persones volen aquella feina, la donem a aquella persona. Seguidament, aquesta feina inclou perills, però les dues persones la segueixen volent. Aleshores és molt estrany dir a les persones que estem donant la feina a tal persona per compensar-la dels desavantatges de la feina en si.

Si les dues persones volen la feina, també volen els riscos i els beneficis de la feina. No pots dividir el paquet que les dues persones volen, i dir que el candidat desafortunat després compensarà el guanyador de la feina pels desavantatges de la feina en si. L'altre problema és que si les persones fan aquestes feines arriscades i després moren no les podem compensar, perquè evidentment han mort. Després has de gestionar la població d'homes que encara és viva. Una possibilitat seria la de compensar els homes que han estat més curosos i més prudents.

Tanmateix, tens que aquestes persones ja viuran més temps com a resultat de ser curosos i prudents. Per això és molt estrany precisament per què tindran més longevitat i els estàs compensant per tenir una vida més curta i això no té sentit. Però la inversa és pitjor per què aquesta gent està fent coses imprudents i pretenem compensar-los. Per tant, estem compensant un comportament imprudent que no hauríem de voler que la societat promogués. Això té encara menys sentit. De compensar a les

persones per comportaments imprudents i perillosos de gènere. Això és pràcticament oposat a allò que de fet aprenem i que és que la societat en realitat compensa.

Casal critica la proposició de Segal de reorganitzar el pressupost de salut i reduir les despeses relacionades amb els embarassos i el càncer cervical perquè fins i tot ara que els embarassos no reben un finançament adequat com a resultat que els homes són els qui generalment gestionen els pressupostos (Segal 2010). No obstant això, les dones sempre volen tenir més protecció, més coneixement respecte a l'entorn que les envolta. Però la falta de finançament hi és present. Pel que fa al càncer cervical, només et pots infectar amb esperma, com en els embarassos. La idea que les dones obtenen aquestes condicions costoses, com els embarassos o el càncer i després reduïm el pressupost perquè els homes han d'estar fumant o bevent i per tant obtenint una mortalitat més elevada. A mi això no és el que em sembla que la justícia requereix. Aleshores quines són les alternatives per forçar els homes a ser més prudents?

Per exemple, podríem incloure impostos al tabac. Una altra cosa seria merament avisar els homes. Pel que fa a un altre context que no té res a veure amb el gènere, T.M Scanlon fa servir un exemple en què unes persones, malgrat haver estat informades d'un perill encara corren el mateix risc. El seu exemple és el d'una dona que vol veure com unes restes radioactives brillen. Ella ha estat informada sobre que no ha d'anar en aquella àrea, però ella té tal curiositat la qual finalment la condiciona i la fa anar cap a la zona prohibida. Aleshores, Scanlon diu que si tinguéssim avisos sobre temes, oportunitats adequades per no permetre que les persones entrin a la zona prohibida i que per tant hagin de fer un altre camí, ell arriba a un punt on la societat pot dir "mira, ja hem fet prou per tu", t'hem avisat, tem donat opcions (T. M. SCANLON 1986). Per què has d'entrar a la zona prohibida i contaminar-te amb els residus que conté? Philippe van Parijs diria que en aquest punt, el gènere no jugaria. I si ho entenem sota el prisma de gènere i diem que això és un efecte de la típica curiositat femenina per tal de veure unes flors a les quals ets al·lèrgica, per posar un altre exemple. Aleshores, la persona sortiria del camp de flors gratant-se i cridant i demanant ajut. En el cas d'un home, per exemple, la persona en qüestió és allà per un altre motiu.

Fonamentalment, Casal considera que la qüestió no canvia si segueixes donant a les persones la mateixa oportunitat per seguir una altra direcció malgrat els avisos per no seguir aquella altra direcció, no importa que la decisió que prenen els porti cap a una àrea perillosa. No és una decisió on el gènere sigui realment influent. Tanmateix, hi ha un límit pel que fa al deute de la societat envers aquestes persones.

Per altra banda, hi ha la visió igualitària de la fortuna de Segal, que va escriure en el seu llibre *Fortuna i Justícia* (2010) sobre la distribució de l'assistència mèdica fent la recomanació de desviar salut de les dones en favor dels homes (Segal 2010). Ell pensa que si ets un igualitari afortunat, tu no negaràs la diferència entre les desigualtats naturals i socials i per tant s'espera que actuis de certa manera. Tanmateix, Casal considera que com a mínim, Dworkin i altres persones que tenen una teoria similar dirien que si dones més oportunitats, però hi ha certes persones que d'acord amb la seva elecció busquen el perill, la societat no té cap motiu per compensar-les.

No obstant això, altres autors creuen no només amb l'elecció, sinó també amb el fet de compensar comportaments imprudents o diligents envers no compensar comportaments que són producte de la mandra o d'aquells que prenen riscos excessius. Aleshores, també estarien en contra de la compensació en aquests casos.

La desigualtat d'origen biològic

En totes les espècies, particularment en espècies de mamífers, hi ha una correlació entre poligàmia i els individus que tenen una vida efímera. Per exemple, els elefants són un exemple extrem, on un elefant mascle té un centenar de femelles a l'harem i a més tenen el doble d'envergadura, però les femelles viuen el doble.

Normalment, si una espècie és més gran en dimensions i tendeix a tenir una vida llarga i hi ha una gran diferència entre mascles i femelles, més gran seran les diferències en termes de poder, explotació i longevitat. Per tant, hi ha altres espècies que estan en un rang i n'hi ha que la situació és la contrària. Per exemple hi ha femelles que són territorials i tenen unes dimensions considerables i busquen mascles per explotar i deixar-los a càrrec de la descendència.

En les espècies on el mascle està a càrrec de cuidar dels fills, les femelles tendeixen a tenir unes dimensions més grans i a ser agressives, territorials i tenir un temperament volàtil. En aquest cas les femelles tendeixen a ser més grans i a viure més anys i requereixen una educació més llarga, per tant una lactància més llarga, aleshores, les femelles són més fàcil d'explotar. En altres espècies, en canvi, els nadons tenen una lactància més llarga, els infants necessiten la llet i les mares els han d'educar i això pren molt temps i no poden tenir un altre nen immediatament. És a dir, la lactància serveix per separar els períodes per quedar-se embarassada. Per tant si ets una elefanta que fa dos anys que estàs embarassada i després quatre anys donant lactància, aleshores pots dir que "si no cuides dels teus fills, els deixaré allà a la seva sort" aleshores, ningú se't creurà perquè en aquell

moment ja hauràs fet una inversió massiva i has esdevingut molt vulnerable a les explotacions. Després de demostrar que pots cuidar de la descendència pel teu compte durant tant de temps, no hi ha cap opció de fer cap engany en el sentit que ja no pots cuidar més dels fills.

Consegüentment, és més interessant pel mascle de deixar a la femella cuidant de la descendència. Aquestes espècies comparteixen diverses característiques: per una part, es creu que els mascles tendeixen a estar més ben armats, ornamentats i a ser més agressius. Fins i tot, és més probable que entrin en dinàmiques competitives i en comportaments que afavoreixin a escalar la violència que comportin lesions o la mort, tenen més voluntat d'aparellar-se però discriminant amb qui es volen aparellar i exhibeixen comportaments que afavoreixin un elevat risc, així com més probabilitat de morir prematurament en accidents o combats i malalties i també més probabilitat de viure menys a causa de deficiències fisiològiques.

Aleshores, els mascles estan pensats per ser majoria i així afavorir que les femelles tinguin més probabilitat de quedar-se embarassades i per tant, un cop embarassades, neixen més mascles que femelles. En aquest cas, la tendència contrària que afecta els mascles, derivada del seu comportament que fa que la població de mascles i femelles s'equilibri. Sempre es concebran més homes per contrarestar aquestes característiques. Per tant, tindrem una taxa de natalitat femenina més baixa, però la taxa de mortalitat també serà més baixa, obtenint l'equilibri entre els dos sexes.

Els mamífers en particular tenen un procés educatiu més. Hi ha autors que consideren que l'efecte d'estar lligat a la mare, no és exclusivament humà però és present a altres espècies, com per exemple les Orques.

Els éssers humans

Malauradament, en el moviment feminista existeix la tendència a tenir certa aversió a parlar de biologia o qualsevol tòpic que tingui relació amb l'evolució. Per què és un pensament fonamentat a partir del constructivisme social que afavoreix a la socialització. A més els feministes tenen por que si dius que qualsevol cosa té una explicació en fonament a l'evolució, aleshores mai podem assolir una societat igualitària, que segons Casal, és una fal·làcia *non-sequitur*.

L'explicació biològica, podria donar la possibilitat pels liberals igualitaris com Rawls, que fan la distinció entre el món natural i el món social, de dir que el desavantatge no és injust. Una altra manera d'apel·lar a aquesta màxima és fer referència al principi de la diferència. La idea és, que si tens una desigualtat a la societat que realment es beneficia als que estan pitjor, no és injust perquè la

desigualtat podria estar causant benefici per als menys avantatjats. Així que les diverses explicacions de la longevitat femenina tenen a veure amb els enormes costos de criar la descendència a les respectives espècies. Per exemple, per les femelles de certes espècies és molt difícil tenir fills, si les comparem amb els gossos per exemple, on les femelles tenen molts cadells de cop, mentre que en d'altres les femelles poden morir al donar a llum.

Imaginem-nos que les vides de les dones acabessin quan han deixat de ser fèrtils, seria molt difícil donar a llum mentre s'està morint tal com passa a altres espècies. Però per als humans és un afer més seriós, perquè el nostre cos necessita estar en bones condicions per donar a llum i com a efecte secundari viurem més, fins i tot després que les nostres vides fèrtils hagin acabat. Si és veritat que les raons per la longevitat femenina estan relacionades amb els beneficis que tothom rep de les mares i les àvies fent aquesta gran inversió de cuidar de la descendència, aleshores els mascles també són els beneficiaris d'aquesta gran inversió feta per les dones. Si hi ha una desigualtat en l'edat, aquesta no és injusta perquè els mascles s'han beneficiat d'aquesta desigualtat, com a resultat que les femelles han carregat amb la preocupació més gran de la reproducció.

Per tant, Rawls podria dir que el principi de la diferència justifica la desigualtat de tal manera que no reclama una rectificació. Una altra autora que tracta el tema és Linda Barclay. Aquesta agafa la perspectiva de Rawls, però proposa diferents arguments (Barclay 2010):

1. El primer, que “el que és natural no és injust perquè és natural”. Casals no comparteix aquest argument, però molta gent sí.
2. Un segon argument és la idea, que s’ha explicat, que tracta els desavantatges com les discapacitats com un focus de justícia. Rawls considera que estar en una cadira de rodes disminueix les teves opcions d'adquirir ingressos i benestar i que per tant, la societat t'hauria de donar compensació perquè evidentment tens una pèrdua de benestar i ingressos. Però si no, la discapacitat per ella mateixa no és una qüestió. Mentre que Dworkin sí que té en compte els recursos interns, les discapacitats compten per Dworkin. Barclay considera que tenir una longevitat més curta no és una debilitat pels homes per adquirir més ingressos i més benestar, perquè de fet, els homes tenen més riquesa i benestar que les dones. Rawls diu que indistintament de quins siguin els factors que afectin la teva capacitat per adquirir benestar i riquesa, si la longevitat no ha estat un d'aquests factors, aleshores no hi ha motius per preocupar-nos-en. Casal considera que si que ens hem de preocupar per coses que són dolentes

per les persones, fins i tot quan no afecten les seves capacitats d'adquirir ingressos i riquesa i per tant, prefereix l'explicació del principi de la diferència.

El Raonament de Dworkin sobre les desigualtats biològiques

Imaginem-nos que tenim un punt de vista diferent i diem que l'origen d'una persona no influeix a la desigualtat i per tant, no podem dir que això és un desavantatge natural, cap debilitat amb la qual hàgim nascut. Assumim que no hi ha cap diferència si la desigualtat té origen natural o social i que tenim les mateixes raons per compensar. Aquesta seria la visió de Dworkin. És a dir, no mirem l'origen natural o social de la desigualtat, si no centrem-nos amb altres característiques d'aquella desigualtat més enllà del seu origen (Dworkin 1999).

En primer lloc, una de les coses que Dworkin diria és que si una condició ve com un paquet tant si ve de la naturalesa com de la societat, aleshores no podem agafar i escollir la condició. Per exemple, imagineu-vos que algunes persones són molt altes i fan una fortuna jugant a bàsquet. Sembla que estadísticament, les persones que són més altes tendeixen a morir més joves. Com a individus, podríem voler tenir l'alçada d'aquests jugadors i guanyar partits de bàsquet, convertint-nos en jugador famós i al mateix temps voler tenir la mateixa longevitat que les dones. Bàsicament, el que Dworkin diu és que no pots escollir aspectes de diferents paquets, per què els paquets són indivisibles i només pots acceptar i portar-ne a terme un. És com si algú que ja és fort, sa i musculós volgués anar als jocs paralímpics (Dworkin 1999). Tothom sap que no es pot participar en els paralímpics si no tens una discapacitat. És a dir, que o acceptes un paquet o accedeixes a un altre. En el cas dels homes, per exemple, l'alçada i els ingressos estan altament correlacionats, fins i tot més que el test IQ, però els homes que han nascut més alts a la vegada volen tenir la longevitat dels homes amb menys alçada, però sense els desavantatges d'estatus que això comportaria, és a dir, tenint l'habilitat d'obtenir feines i aparellar-se freqüentment. És a dir, o entres amb un paquet o entres amb un altre. Aquesta seria la primera objecció que tindria Dworkin per compensar els homes a causa de la seva longevitat, tant si hi ha un paquet que ve determinat socialment o naturalment.

En segon lloc, Dworkin diria que cal veure què és el que pensen els homes, perquè no és liberal veure a les persones i dir "*Ep! Mira tens un problema allà, no n'eres conscient, però de fet tens una discapacitat i nosaltres com a societat et compensarem per això*". Per exemple, les persones que han adoptat una religió que diu que no pots tenir sexe o que et restringeix la teva llibertat, aleshores, els seus nivells d'utilitat tendiran a disminuir com més restriccions tenen. Malgrat això, descobrir aquesta religió sembla que és la cosa més al·lucinant de les seves vides i estan molt contents i veuen les altres persones com a pobres no estan il·luminats per les meves creences, no

aniran al cel/paradís. És a dir, que miren les altres persones amb llàstima i pensen que ells són increïblement afortunats i que han vist la llum.

Dworkin es qüestionaria perquè s'hauria de compensar a les persones pel fet d'haver d'obeir les restriccions que un cert tipus de societat religiosa imposa si en la seva pròpia opinió, ells, els obedients i fidels d'una religió, són els afortunats. Per tant nosaltres hauríem de considerar la discapacitat en el conjunt de tota la vida de l'individu. Si preguntes als homes, no t'explicaran que ser un home és una debilitat i que són pobra gent que hauria de ser compensada. De fet ells són feliços de ser homes i pensen que és bona sort, aleshores si algú creu que a la seva vida i amb la seva condició té bona sort, nosaltres no poder intervenir i regular la seva pròpia opinió o fer que pateixin una debilitat un desavantatge o un avantatge, tot dient que nosaltres tenim la veritable idea del que és un avantatge o un desavantatge. Per tant, si negues que hi ha certa importància en desigualtats nacionals i pren la visió igualitària de la fortuna, no significa que s'hagi de compensar als homes.

Un altre exemple és el de la corrupció. Hi ha una màxima que diu que el poder corromp i el poder absolut corromp absolutament i hem testejat aquesta propensió en totes les societats, en tots els contextos culturals, amb homes amb dones i persones de tot el món tenen aquesta propensió. Aleshores, tenim l'excusa de la corrupció per penalitzar les persones. A més estadísticament, és típic dels propietaris d'esclaus d'abusar sexualment dels esclaus, fet que era força comú. Però que un fet sigui estadísticament freqüent, això no vol dir que existeixi una justificació i per tant, no es pot penalitzar a ningú per un comportament que és estadísticament comú. En conclusió, des de la perspectiva de Dworkin no hi hauria cap compensació per això.

Mentre que Scanlon diria que la societat ha fet prou per als individus com a responsables del gènere: comportament que redueixi l'esperança de vida, però que també valorin tenir l'elecció d'escollir el seu estil de vida, que valorin no ser forçats a ser prudents, Dworkin diria que el comerç i/o l'intercanvi no és un avantatge relatiu quan és part sistemàtica d'un paquet de comerços que no constitueixen un avantatge relatiu. Aquesta seria la resposta de Dworkin.

És una major esperança de vida –un avantatge o un desavantatge?

Un intercanvi no és un avantatge quan la valoració d'una de les parts està condicionada i aquestes condicions rellevants són o no són probables que es donin. Fins ara, hem estat parlant de l'esperança de vida llarga com si fos un avantatge. Malgrat tot, això no és del tot clar. Una de les coses que passa és que les dones tendeixen a casar-se amb homes que tenen

més edat que elles, a més del fet que elles viuen més. En els casos on les parelles encara estan juntes i no s'ha divorciat o separat, hi haurà una part de la vida d'aquestes dones que conduirà inevitablement a portar a terme professions com infermera o professional de la neteja com a resultat de cuidar de la teva parella per un cert període de temps. Això no només passa amb la parella, sinó amb altres familiars com els pares o els sogres.

A moltes dones els hi ha passat que han volgut veure món i ser independents i en primera instància estan motivades i vol trobar feina: no ser dependent, estudiar i veure món. Altres pensen que el temps se'ls hi escapa i que han de tenir fills perquè d'altra manera no tindrien temps. Però pensen que arriba un moment on volen fer certes activitats i es veuen limitades perquè la mare o parella es posa malalta. Per tant, és com si la seva vida va passant i no haguessin pogut veure món perquè el seu entorn social ha necessitat la seva atenció.

Van Parijs creu que a les piràmides de població, hi hauria d'haver més dones d'entre 80 i 90 anys que dones entre 30 i 40 (Parijs 2015). En aquesta última fase, la mortalitat a les dones és més lenta, però la morbidesa és més elevada. Tenen la salut força condicionada per la sordesa, la soledat o problemes d'ossos entre d'altres i com a resultat d'això, la seva qualitat de vida decreix. De fet, igual que la visió de l'Andrew Williams, no és una benedicció seguir vivint. És important saber que un s'ha de preparar per a la vellesa, perquè aquesta durarà molt i això impedeix que puguis invertir a viatjar o en altres coses mentre un encara s'és jove.

Per tant, la combinació de caure malalt, haver de cuidar de les persones que t'envolten i tenir altres desavantatges per ser una dona, fins i tot Van Parijs conclou que és una desigualtat, però una desigualtat molt petita. És a dir, quantes persones preferirien haver nascut dones per viure uns quants anys extres tot estant malaltes, patint o fins i tot havent tingut bona part dels últims anys requerits per cuidar dels altres? Algunes persones, si aquest és l'avantatge, no hi estarien gaire disposades.

A què es deu que les diferències d'esperança de vida entre gèneres s'hagi anat reduint?

Tenir una determinada feina es creu que pot reduir l'esperança de vida. En aquest cas, l'explicació econòmica es correlaciona amb l'explicació biològica. Aquesta és que l'ocupació amb les dones ha estat particularment perjudicial. Bàsicament, perquè l'ocupació és perjudicial amb totes les persones subordinades i ens trobem que a la nostra societat, pel fet que les dones no ocupen posicions d'elevada jerarquia, aquestes es troben subordinades en els seus respectius llocs de feina i

per tant, obtenen poc reconeixement per les seves tasques, a més d'estar mal pagades. Hi ha estudis que han tractat aquestes condicions i han conclòs que en aquests entorns de subordinació, les persones són més susceptibles a patir estrès i per tant, aquestes persones és probable que es posin malaltes abans, donat que el seu sistema immunitari es pot veure afectat i per tant, falten a la feina més sovint. Tot això condueix a tenir una esperança de vida més curta.

Però hi ha altres factors, ara sabem que hi ha possibilitats de canviar fins i tot quan les circumstàncies tenen explicacions biològiques, perquè el cervell és mal·leable. Si observem un cervell abans, durant i després d'un embaràs, es poden apreciar canvis físics i que per tant, podem concloure que el cervell ha anat passant per diferents fases. Pel que fa als homes, també s'han observat canvis quan aquests han estat cuidant dels nens. Els fets simples de dormir amb un nadó, d'olorar-lo, establir-hi un lligam o fins i tot entendre perquè plora, comporta canvis de testosterona i a les hormones als homes. De fet un bon munt de morts masculines estan relacionades amb problemes cardiovasculars que s'originen amb la testosterona.

Per exemple, això passa amb els homes que van al gimnàs i volen desenvolupar la musculació, és probable que puguin tenir un atac de cor. Un altre cas, els gossos poden viure més temps si els castrem i el mateix es creu que passa amb les persones. Si tu modifiques la societat perquè tingui més igualtat de gènere tindràs més homes que estaran establint lligams amb els nens i com a resultat tindran un equilibri hormonal diferent que pot reduir la probabilitat de malalties cardiovasculars, una de les principals causes de mort entre els homes.

Per tant, per explicar la reducció de l'escletxa de l'edat entre homes i dones tindria dues explicacions. Una de socioeconòmica que influeix a l'estat hormonal dels homes i els permet viure més temps, i una explicació biològica relacionada amb el patiment i el fet de gaudir de la vida. Tanmateix, pel que fa a l'estil de vida, si és més o menys social, tractaríem amb un tema completament diferent. Principalment, el tema que ens ocupa ara mateix és el de les desigualtats relacionades amb gènere i amb l'observació que els homes acostumen a ser més rics que les dones. Tot i això, clar que podem tenir en compte altres situacions i deixar de parlar del gènere i concebre el benestar i els sistemes de compensació de manera més subjectiva.

És evident que hi ha persones que viuen en deserts on no hi ha accés al menjar, cap educació sobre la nutrició i molts altres aspectes. És a dir, que hi ha persones afectades per certs contextos que les han condicionat a seguir amb un estil de vida poc saludable i que per tant, és probable que acabin patint malalties com diabetis o obesitat entre d'altres. Per exemple, recentment s'ha descobert que l'obesitat no només ve influïda pel que mengem, sinó també pel tipus de feina que els individus

realitzen i les condicions de més o menys estres a les quals poden estar sotmesos. És a dir que en determinades feines marcadament jeràrquiques, els treballadors obesos acostumen a estar al graó més baix i tendeixen a patir més.

De fet, hi ha un rang de fenòmens mèdics que venen en paquets que tenen a veure amb les posicions socials d'aquestes persones. Això també es pot observar a les societats de primats i en altres espècies que tenen jerarquies. Què els hi passa a la gent que està en posicions molt baixes? Que tenen un rang de fenòmens que no tenen res a veure amb el gènere. En aquest sentit les jerarquies originen patrons de comportament així com canvis fisiològics que comporten morts prematures. Les convencions socials ni tan sols entren en el debat en aquest cas, perquè la desigualtat ja existeix. Del que estem parlant és de si això és una reducció a la desigualtat o no. Quan sents a parlar d'una societat on les dones viuen cinc anys més per exemple, podríem haver arribat a la conclusió que la desigualtat era més alta quan de fet era més baixa. Això encara dona motius per no compensar a ningú, perquè les dones encara estan pitjor.

Aleshores, compensar per les desigualtats de gènere només té sentit l'única en una societat on les dones estan pitjor que els homes. Tot i això, en certes societats contemporànies, pot ser que les desigualtats de gènere de fet siguin més reduïdes del que havíem pensat prèviament. Les polítiques d'igualtat de gènere a més tenen un impacte molt important pel que fa a la salut donat que per exemple, podem perseguir l'objectiu d'igualar la llargada de la vida tant dels homes com de les dones a través de certs tipus de polítiques de salut que incorporin teràpies més específiques per cada gènere. Això ens pot fer pensar a treure el finançament destinat a dones embarassades per tal de permetre tractaments pels homes que han exhibit comportaments imprudents i per exemple, que hagin estat menjant en excés i desenvolupant obesitat.

Per a Casal aquest raonament no està ben fonamentat perquè la societat no pot fer és que pel fet que aquests homes hagin exhibit comportaments molt imprudents, aquests hagin de rebre una compensació. Com a planificadors socials hauríem de provar que la gent romangués fora d'aquests comportaments imprudents. Per tant, està justificat posar impostos als cigarrets, al sucre a la sal, a qualsevol cosa que sigui perjudicial per a la salut. Per tant, hem de dissuadir les persones d'abusar d'aquests productes, en lloc de permetre'ls el consum i intentar guarir-les a través del sistema sanitari tot traient el finançament per les dones embarassades. És a dir, que extreure recursos que haurien d'estar dedicats a dones embarassades per redistribuir-los a homes que han tingut un comportament imprudent i que ara tenen una mala salut, no sembla una bona manera de construir una bona societat.

Per altra banda, seria interessant d'analitzar el fet de considerar que les polítiques públiques haurien d'incrementar la probabilitat que els homes visquin més temps, en lloc d'aquelles polítiques que fessin viure la dona menys anys. Hi ha qui pot pensar que seria positiu intentar distribuir recursos públics per tal de reduir els riscos i fer que els homes imprudents visquin menys que les dones, mentre que els prudents visquin vides més sanes.

Partint d'aquesta reflexió, podem entendre que les persones tenen un gran interès amb la *pareto-eficiència*. En el cas de les diferències de gènere, hi ha qui diu que suposant que un matrimoni amb els dos membres tenint feina, però que no treballen gaire estona i que per tant, tenen temps per fer tasques domèstiques i poden cuidar dels fills, són més pobres que altres famílies on l'home ostenta la principal font d'ingressos perquè ha maximitzat la seva ocupació i té una carrera laboral exitosa. Per tant, això significa que de fons no ens importa la igualtat i en segon lloc, el criteri més important per centrar-se és el benestar. Això es correlaciona amb altres condicions, com les elevades taxes de divorci, desigualtats de gènere més grans, o la reducció de l'aprenentatge dels nens.

L'altra manera de veure les coses seria que ens hauríem de fixar amb els països nòrdics. És a dir que hauríem de tenir més distribució de molts aspectes de la vida, com reduir la jornada laboral tant per homes com per dones i així crear més ocupació i a la vegada permetent als pares de passar més temps amb els seus fills. És a dir, que tot ha d'estar igualitàriament distribuït a través de la societat. Això fa que la societat sigui més sana, que els homes visquin més temps i les desigualtats de gènere es redueixen. Aquestes polítiques, bàsicament el que aporten són beneficis.

No obstant a Casal li preocupen les implementacions de les excedències paternals/maternals igualitàries. Perquè les persones poden haver estat educades per tenir diferents expectatives sobre el que duran a terme durant el transcurs de la seva vida i després pot ser que no estiguin preparades per certes feines. Per exemple, els homes poden tenir pocs coneixements de nutrició i si de sobte hi ha un decret que obliga a les persones a cuidar dels fills durant el mateix temps que les dones, tothom caldrà obtenir baixes per maternitat o paternitat que han de durar el mateix i ser obligatòries tot i que no tothom pot estar-ne preparat.

Si això es fa de cop, alguns nens moririen. Quan parlem de nombres molt elevats, hi hauria un cost en aquestes polítiques de moviment ràpid. Per exemple, els homes que abandonen els seus fills al cotxe, segurament eren bones persones que estimaven molt els seus fills i tenien el suport de les seves dones, però hi ha persones que per necessitat han de deixar el nadó al cotxe per fer alguna tasca, l'executen i de cop recorden que tenen el nadó al cotxe.

Tanmateix, l'evolució és un procés de combinació amb milions d'anys. Però el plus de la societat actual és que ha aïllat certs pensaments de les nostres ments i ara, entenem que només s'obté l'èxit si s'aconsegueix un lloc de feina ben remunerat. No podem fer aquest canvi i instaurar igualtat de gènere d'un dia per l'altre i per decret. Casal considera que la manera de procedir per assolir una igualtat de gènere hauria de ser manera prudent i gradual. Fa deu anys, s'havia de fer un esforç especial perquè les dones parlessin en lloc dels homes i ara la tendència és completament inversa: ara les persones tímides són els homes. Aleshores hem de mantenir un registre dels canvis que estan experimentant els homes en molts aspectes de la seva vida, com ambicions o expectatives. I monitorar aquests canvis respecte a la igualtat de gènere. La longevitat dels homes es veuria incrementada sense que hi hagués ferits. Per això, també se'ls ha de permetre passar més temps amb els seus fills quan són nadons, perquè desenvolupin oxitocina. D'aquesta manera podríem afavorir certa igualtat.

Per tant, s'ha de tenir en compte la realitat i no anomenar coses justes quan en realitat no ho són. No hi ha motiu per tenir presses per fer això. Per exemple, Casal menciona que no s'oposaria al fet que hi hagués un tipus d'entrenament que tingués lloc abans de la baixa per paternitat o maternitat. O que les persones tinguessin oportunitat per tenir accés a què aquestes baixes fossin remunerades un cop aquestes persones hagin demostrat que saben canviar bolquers o que saben distingir els signes d'ofegament quan s'alimenta un nadó, ja que seria terrible pels homes de no saber com fer aquestes feines i que algun accident els hi passés als nadons. Aleshores, quan la naturalesa pressiona la societat cap a una direcció i la societat va en aquesta mateixa direcció, hauríem d'intentar anar en una altra direcció però amb prudència, de manera gradual i amb monitoratge en lloc d'un decret espontani.

Tanmateix, Casal menciona que Andrew Williams es preguntaria si les variacions entre els homes i les dones pel que fa a la longevitat són simplement un resultat de les variacions de les diferents personalitats. Ell creu que no només parlem de testosterona o d'atacs de cor. Si no que de fet pensaria que creiem que és correcte discriminar els desavantatges de les dones. Certament, en el seu cas ens relataria que tot vivint al Regne Unit, hi havia una companyia d'assegurances anomenada "*ella estima les rodes*". Aquesta asseguradora oferia assegurances de cotxe més barates a les dones. I ens preguntaria si això té algun aspecte dolent.

Per a Casal si, donat que alguns homes són conductors fantàstics i són molt i molt prudents. Perquè els hauríem de penalitzar només perquè són homes? Per això tenim un sistema de punts que facilita que cada vegada que algú fa excessos de velocitat, o contínuament són enxampats fent maniobres arriscades, aleshores, perden punts i per tant, tindran una assegurança més cara. Però si

fem aquest sistema fonamentat amb el gènere, on és l'incentiu on es recompensa a la persona prudent que es comporta prenent menys riscos? Casal considera que l'asseguradora s'hauria de comportar en referència al comportament individual dels seus assegurats. Aquesta és la manera amb la qual aconseguirem que la gent canviï la manera a través de la qual entre elles recompensin el bon comportament. Si fonamentem específiques institucions, com les normes de trànsit a partir de la concepció de gènere, podem cometre un error, donat que no sempre el gènere resulta clau per assolir una finalitat.

Tanmateix, cal donar oportunitats de gènere i per exemple, veure si les dones poden esdevenir astronautes. No obstant això, és ben sabut que són poques les dones que assoleixen aquesta fita. Per això no volem cometre els mateixos errors i podem entendre que qualsevol política que sigui personalitzada és millor que qualsevol altre que discrimina per raó de gènere. No obstant això, Williams rebatria l'argument dient que no tenim una idea sobre quin és el bon comportament, però clarament entenem que les persones no haurien de ser negligents quan condueixen i per tant han d'evitar estavellar el seu cotxe. Que en termes de decisions que prenem i que alteren la durada de les nostres vides, no hi ha una idea definida sobre quin és el bon comportament.

L'Andrew Williams entendria que si es dóna el cas, l'actitud o els riscos poden comportar viure una vida més llarga. Argumentaria que no hi ha cap motiu per ser un estàndard de bon comportament. És a dir, que més enllà d'aquest punt, a l'Andrew li mancaria certa confiança envers quin hauria de ser el tipus de comportament que una societat hauria de promoure. Certament, com a societat hauríem de promoure que els pares no deixin el seu nadó al cotxe. No obstant això, ell ens diria que no veuria cap raó per promoure que la gent hagi de viure més anys.

Tot i això, Casal considera que hi ha àrees en les quals no es pot separar la longevitat i el bon comportament. Per exemple, en males pràctiques com fumar i prendre substàncies estupefaents que no només reduiran et l'esperança de vida, sinó que et debilitaran la salut fent que sigui més fàcil que contraguís malalties, com la diabetis o el càncer sota certs factors. Sembla que al final ens trobem que si hi ha certes persones que diuen que aquesta és la seva visió de la vida, que volen tenir una vida que és interessant, intensa, amb els mateixos recursos, podrien preferir que fos més curta, però que arribats a cert punt, com va dir Dworkin en un seminari, com quan fèiem amb les pel·lícules en format VHS, al final havíem de passar-nos deu minuts al final per rebobinar-les. Per tant, el que volen certes persones és que la vida sigui curta i intensa i que tingui un final clar. Aquestes persones faran viatges, escalaran muntanyes i potser moriran joves, però això ja els hi està bé. Si han pres

aquesta decisió i prefereixen tenir aquesta mena de vida, en lloc d'estendre-la com més temps millor. Qui som per dir que un tipus de vida és millor que l'altre?

Però tot això és molt diferent en contraposició al tema de la salut. Dir a la gent que no vinguin a fer un *tour* als hospitals perquè hi ha quelcom connectat al seu estil de vida, estaria malament. Però aleshores, pel que fa a la mort sobre la malaltia Casal considera que hauríem de donar tractament mèdic a les persones que estan malaltes i no condicionar-ho al seu estil de vida o comportament. Però la mort és una qüestió diferent, si algunes persones moren joves perquè han escollit un estil de vida més mogut i intens que té com a resultat una vida més curta, aleshores, això no és injust, fins i tot pels liberals.

Hi ha qui podria pensar que estariem recompensant el mal comportament, però l'elecció individual també ha de romandre important, sempre que siguin decisions prudents amb les conseqüències mesurades. Per exemple, morir en un accident de submarinisme és un comportament insensat? En aquest cas, tant si es fa per oci com per feina i s'han de córrer certs riscos per obtenir certs beneficis, no tindríem per què considerar-ho un comportament insensat. A més, sovint oci i feina van relacionats pel fet que moltes persones han aconseguit gaudir de la seva feina.

Tot i això, Casal se centra en l'asimetria entre una vida curta i la malaltia, però és clar que hi ha més justificacions sobre el perquè no hauríem de fer que els tractaments mèdics estiguessin lligats al comportament de les persones. Casal afirma que no voldria viure en una societat que deixi morir a les persones, on aquestes estiguin confrontades amb la idea d'anar a treballar amb el sentiment de culpa de veure que estan deixant morir altres persones. Les persones tenen raons egoistes per conduir a les persones a un llinard i assegurar-lo per tothom. Fins i tot, hi ha un munt de coses que poden fer tot restringint la llibertat, els podem fer pagar l'impost sobre el tabac o el sucre. És a dir, que a través dels impostos ja recol·lectaríem els diners necessaris per fer fronts als tractaments mèdics de les malalties del comportament imprudent des d'un bon principi. A més, tampoc permetem als individus que siguin imprudents constantment i encara menys que aquests estiguin tota l'estona passant la factura a la societat. Perquè en el fons ja hem posat impostos a aquests comportaments des d'un bon principi i per tant, ja hem recompensat aquells que són prudents i ja hem passat la factura a aquells que no ho volen ser.

Per altra banda, pel que fa a resultats en morts o en suïcidis, la teoria de Rawls tindrà defectes respecte als llaços afectius que tenim amb les persones. Però no podem invocar efectes sobre altres persones per prevenir que els individus prenguin el comportament que altres volen. Si individualment volem prendre un comportament que fa que siguem una persona sana, això podria

resultar un avantatge per la societat, perquè sense prendre drogues o tinguent un estil de vida perjudicial, deixariem de ser una càrrega per la resta de la gent. Però si realment, un esdevé una càrrega, això esdevé una objecció. Si una persona vol pujar l'Everest i mor en l'intent, fent enfadar a certes persones, Casal no considera que sigui del mateix tipus. No es pot impedir a algú pujar la muntanya perquè hi ha perill de mort.

Malgrat això, l'Andrew afegiria que fins i tot, si no volem negar el tractament a les persones, podríem pensar que la seva necessitat encara està sota el seu control i començarien un cert tipus d'activitats i els hauríem de passar la factura pel tractament, per assegurar la seva oportunitat per evitar mals majors que impliquin una discriminació del tractament en el punt de l'oferta. La qüestió és que no només estem parlant d'aquests tipus d'incidents on hi ha una variació de l'estil de vida i no podem pensar que això pot conduir a retirar el tractament. Què passaria si estem fent pagar més del compte a la gent que té un estil de vida més car? I aleshores si diem que si a això, com implementem el fet de cobrar més a les dones? Per tant, la qüestió fonamental és si hem de fer pagar més a la gent tenint en compte si això és adequat donat l'abast del seu estil de vida.

Tanmateix, Casals considera que si hi ha comportaments que produeixen que et posis malalt més freqüentment o que tenen l'efecte contrari d'allargar-te la vida, no hauríem de pretendre de treure els incentius a les persones que tenen estils de vida saludables. No hi ha res que no puguem fer per penalitzar certs comportaments que poden comportar la mort. Si tens un estil de vida saludable i no ets una càrrega per la societat, no obstant com que no podem preveure que certs comportaments poden conduir a la mort, la societat et penalitzarà igualment.

Fins a cert punt, en Williams està d'acord amb aquesta premissa si els estils de vida de les persones tinguessin beneficis per les altres persones i les dones prenguessin un altre estil de vida si s'incrementa el cost d'un cert estil de vida. No obstant això, per una unitat familiar, fins i tot els impostos tenen un paper pel que fa a l'hora de decidir si es tenen fills o no. Tot i això, l'assumpció d'en Williams és que des del punt de vista social, les persones tenen certs tipus d'estils de vida, alguns més arriscats que d'altres que escorcen la seva vida. Finalment, podem concloure que hi ha aquesta variació en la qual no estem compromesos a tenir un estil de vida masculí o femení. Només estem decidint quin és el preu que hauria de pagar la gent pel seu estil de vida. Si som una companya d'assegurances i veiem que les persones és probable que visquin més, d'alguna manera trobaran la forma que aquestes persones paguin per això.

7. Bibliografia

Alcoberro, Ramon. *Què és l'utilitarisme?* 2019. <http://www.alcoberro.info/VI/utilitarisme1.htm>.

Arneson, Richard,. "Egalitarianism". 2013. <https://plato.stanford.edu/entries/egalitarianism/>.

Barclay, Linda. «Disability, Respect and Justice .» *Journal of Applied Philosophy*, 2010.

Dworkin, Ronald. *Sovereign Virtue The Theory and Practice of Equality*. Harvard University Press, 1999.

Instituto Nacional de Estadística. *Instituto Nacional de Estadística (INE)*. 2018.

http://www.ine.es/ss/Satellite?L=es_ES&c=INESeccion_C&cid=1259926380048&p=1254735110672&pagename=ProductosYServicios/PYSLayout.

Mackenzie, D. *Justice Between the Young and the Old*. Oxford: Oxford University Press,, 2013.

Parijs, Philippe Van. «ARE INEQUALITIES EVER JUST ? .» (Université catholique de Louvain) 1996.

Parijs, Philippe Van. «Real Freedom for all Women (and Men): A Reply .» (Université Catholique de Louvain) 2015.

Rawls, John. *Teoria de la justícia*. Harvard University Press, 1971.

Scanlon, T.M. *What We Owe to Each Other*. 2000.

Segal, Shlomi. «Health, Luck, and Justice.» 2010.

Sen, Amartya. *The Idea of Justice*. Allen Lane & Harvard University Press, 2009.

Singer, Peter. *The Most Good You Can Do – How Effective Altruism Is Changing Ideas About Living Ethically*. 2015 .

T. M. SCANLON, JR. «The Significance of Choice.» (Oxford University) 1986.

Wilkinson, R., i K. Pickett. *The Spirit Level: Why Greater Equality Makes Societies Stronger*. New York: Bloomsbury Press., 2010.

Zalta, Edward N. Thornton, Stephen, "Karl Popper". 2018. <https://plato.stanford.edu/archives/fall2018/entries/popper/>.